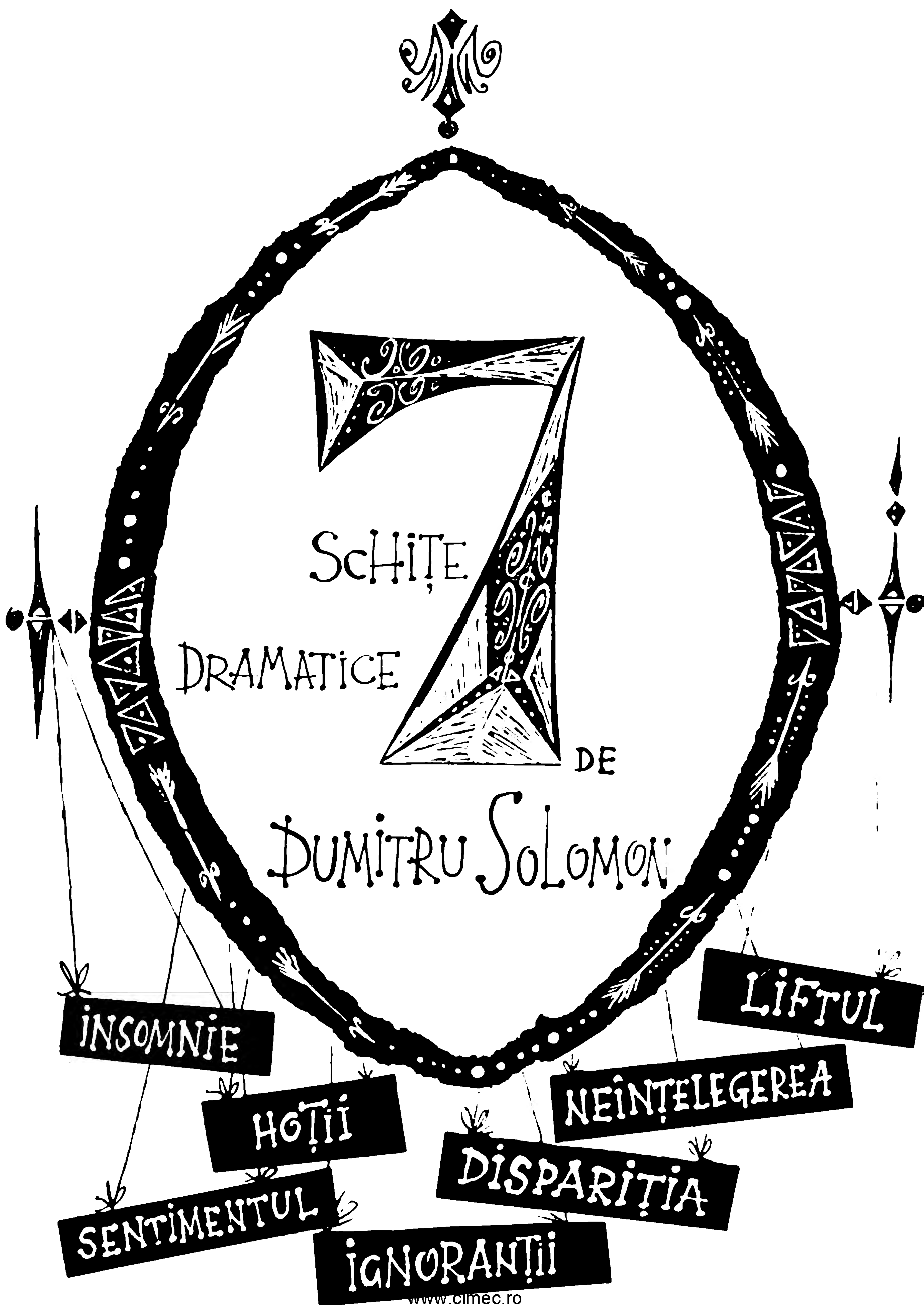

SCHIȚE
DRAMATICE
7
DE
DUMITRU SOLOMON
INSOMNIE
HOȚII
SENTIMENTUL
IGNORANȚII
DISPARIȚIA
NEÎNȚELEGEREA
LIFTUL

Neînțelegerea

O cameră de copil. Alina stă pe un scaun, cufundată în gînduri. Jucăriile sînt împrăștiate împrejurul ei. Se deschide încet ușa, intră Tatăl, cu o expresie de stinghereală pe figură.

TATĂL: Nu știi de ce am venit... Pun rămășag că nu știi... (*Alina nu răspunde.*) Bravo, ai ghicit! Ești o șmecheră fără pereche. Ai ghicit, dar nu vrei să spui... Lasă, nu-i nimic. Am să-ți spun eu... Am venit să ne împăcăm. Ai văzut că știi? Gata, am fost supărați trei zile, ne ajunge. Uite, eu îți întind mîna, tu-mi întinzi mînuța ta și, cît ai clipi, ne-am împăcat. (*Întinde mîna; Alina rămîne nemișcată pe scaun.*) Ei, hai, zău... ai fost supărată trei zile, îți ajunge... Dă mînuța! (*Alina îl privește fix. Nu face nici un gest.*) Vrei să ne-mpăcăm? Spune și tu un cuvînt, ceva... (*Așteaptă. Nici un răspuns.*) Nu vrei să vorbești cu tăticul tău?... (*Nici un răspuns.*) Închide ochișorii, și tata îți face o surpriză. (*Alina nu închide ochii.*) Bine, dacă nu vrei să închizi ochișorii, nu-i nevoie. Tata îți dă și așa ce ți-a adus. (*Scoate din buzunar o ciocolată mare și i-o oferă. Alina nu face nici un gest. Tatăl îi pune ciocolata în brațe. Ciocolata alunecă și cade pe jos. Tatăl o ridică, i-o pune din nou în brațe. Ciocolata cade.*) Ești o fetiță rea. N-ar trebui să mă refuzi. Pentru că m-ai refuzat, am să plîng. (*Se preface că plînge. Alina îl privește fără expresie.*) Cum, sufletul tău nu se-nduioșează cînd mă vezi că plîng? Alina, tu n-ai suflet? (*Îi ia mîna.*) Împăcare, împăcare, niciodată supărare. (*Alina își abandonează mîna inertă și nu schițează nici un gest de înțelegere.*) Uite, recunosc că am și eu o vină. Amîndoi sîntem vinovați, și gata. Acuma, că am recunoscut, s-a terminat. Ne împăcăm și nu ne mai supărăm niciodată. Ne-am înțeles? Ei? Spune măcar da sau nu. Eu cu cine vorbesc, Alina? Te-am rugat frumos să-mi răspunzi. Vrei să te-mpaci sau nu? Dacă ți-e oarecum să faci tu primul pas, îl fac eu. (*Face un pas.*) Poftim, fac tot eu și al doilea pas. (*Îl face. A ajuns lîngă ea. Alina a rămas nemișcată.*) Hai, Alina. Tu nu trebuie decît să-mi întinzi mînuța. Dacă nu vrei tu să-mi dai mînuța, o iau eu și ne împăcăm. Pur și simplu. Fără solemnități. Așa... spontan... ca între prieteni... ca între oameni. (*Îi ia mîna. Aceeași inerție.*) Bine, dar numai eu trebuie să fac concesii? Nu-i drept, pe cuvîntul meu. Dar le fac. Nu mă plîng. (*Îi sărută mîna.*) Acuma ne putem considera împăcați? Tu ești o fetiță deșteaptă. Și sensibilă. Ne putem considera împăcați, nu-i așa? Bravo, îmi place că ești o fată înțelegătoare. Și sensibilă. Se cheamă că ne-am împăcat. (*Alt ton.*) Ei, ce-ai mai făcut azi la școală? (*Alina tace.*) A, am uitat ceva! (*Scoate din buzunar o păpușă și i-o întinde Alinei. Alina nici n-o privește.*) O păpușă, Alina. Ți-am cumpărat-o. Uite-te ce frumoasă e! (*Alina nu se uită.*) Ți-o dăruiesc. (*I-o pune în brațe. Păpușa alunecă și cade.*) Săraca păpușă! A căzut și s-a lovit! (*O mîngîie în felul în care fac copiii.*) Plînge. (*I-o pune din nou în brațe. Păpușa cade.*) N-ai deloc suflet. Te rog de un sfert de oră să ne împăcăm și taci ca o... ca o... păpușă de carton din astea. (*Arată păpușa căzută la picioarele Alinei.*) Uite, mai fac o concesie. Eu *singur* sînt vinovat. Îmi dau seama că te-am jignit — nu mai știu ce ți-am spus atunci — dar *eu* sînt vinovat. Recunosc. Te rog să mă ierți. Au fost iertați oamenii și pentru lucruri mai grave. Să ne împăcăm. (*Nici o reacție din partea Alinei.*) Alina, fii rezonabilă! Doar n-o să stăm supărați toată viața. Te rog. Uite, cad în genunchi în fața ta. (*În genunchi, cu mîinile împreunate ca pentru rugăciune.*) Iartă-mă, Alina! (*Nici un răspuns. Alina îl privește fără expresie.*) Te implor. Nu mă ridic de aici pînă nu te împaci cu mine. (*Alina nu reacționează. Pauză.*) Sufletul tău nu vibrează deloc, ce Dumnezeu? Nu te doare că eu, tatăl tău, stau aici, în genunchi, în fața ta și-ți cer iertare? (*Nici un răspuns.*) Mă disprețuiești? Mă urăști? Răspunde! (*Se ridică.*) Nu, așa nu mai merge! Am făcut concesii peste concesii, în fața nimănui n-am stat în genunchi... Uite

plec şi rămînem supăraţi pînă la sfîrşitul zilelor noastre. (*Se îndreaptă spre ieşire.*) Am plecat, Alina. Pe cuvîntul meu că am plecat ! (*Deschide uşa, se uită la Alina, dar nu descoperă nici o lumină în privirile nepăsătoare ale fetiţei.*) Plec şi nu mă mai întorc. Plec definitiv. Plec, de tot, Alina. Ai să regreţi profund. Ai să mă ai pe conştiinţă. Doar sînt tatăl tău. Dacă vrei să nu plec, hai să ne împăcăm! Vrei? Nu vrei? Răspunde odată, nu-ţi bate joc de mine ! Alina, eu nu sînt un terchea-berchea. Eu sînt tatăl tău. Îmi porţi numele. Trebuie să mă respecţi. Trebuie să mă iubeşti. De fapt, tu mă iubeşti, nu-i aşa ? (*Nici un răspuns.*) Cît o să ţie supărarea asta ? Uite, nu mai plec. Mă întorc la tine şi ne împăcăm. (*Închide uşa, se întoarce.*) Eu te-nţeleg. Probabil că te-am jignit profund, iar tu te-ai supărat pe bună dreptate. Acuma ţi-a trecut supărarea şi revii la sentimente mai bune. Aşa-i că am dreptate ? Sigur că am. Eu cînd mă supăr pe cineva, îmi trece repede. Toţi ne supărăm, dar ne trece. Doar n-o să ne mîncăm între noi pentru o simplă jignire. Sîntem oameni civilizaţi, nu ? Dacă vrei, tata îţi face umbre chinezeşti pe perete. Nu, mai bine o fac pe ursul. (*Merge în patru labe.*) Morrr ! Morrrr ! Morrr ! (*Alina zîmbeşte.*) Ei, vezi că te-ai înveselit ? (*Alina nu mai zîmbeşte.*) Acum o fac pe soldatul. (*Merge prin cameră în pas de paradă şi imită sunetul trompetelor şi al tobelor. Alina zîmbeşte.*) Îţi place? (*Alina nu mai zîmbeşte.*) Acuma o să facem ca la circ. (*Urmează, într-o suită frenetică, jonglerii stîngace, scamatorii neduse pînă la capăt, tumbe, grimase, gesturi caraghioase etc. Epuizat, tatăl o priveşte pe Alina, care zîmbeşte.*) Ai văzut cîte face tăticul pentru tine ? (*Alina nu mai zîmbeşte.*) Acum ne-mpăcăm, nu-i aşa ? (*Nici un răspuns.*) M-am umilit în faţa ta, mi-am călcat pe demnitate. Sînt şi eu om ! Sînt şi eu intelectual, Alina ! Am şi eu demnitatea mea. Nu, aşa nu se mai poate trăi, Alina ! Serios că nu se mai poate ! Am făcut tot ce-am putut. Asta e insensibilitate, cinism ! Dar ce sînt eu ? Ce-am făcut ? Am ucis pe cineva ? Măcar spune-mi de ce eşti supărată. Aştept. (*Pauză. Alina tace.*) Cred că nimănui nu i s-a mai întîmplat o poveste atît de cumplită. Alina, sînt tatăl tău. Vino-ţi în fire ! Alina ! (*Alina tace.*) Cît de mult semeni cu mama ta ! Hai, isprăveşte odată comedia asta ! Ajunge ! Alina, tu auzi ce-ţi spun ?! Alina, nu cumva tu nu mă mai iubeşti ? (*Se uită fix în ochii ei, în aşteptarea răspunsului. Alina tace.*) De ce taci, Alina ? Spune şi tu ceva. Critică-mă, pălmuieşte-mă, dar încetează cu tăcerea asta ! Hai, dă-mi o palmă. (*Îşi apropie obrazul de ea.*) Uite, mă pălmuiesc singur. (*Se pălmuieşte.*) M-am autoflagelat. Ce mai vrei ? Îţi dau ce vrei. O bicicletă pentru un cuvînt ! Ca în Shakespeare. Ca în *Richard al III-lea.* Fac ce vrei tu, numai spune un cuvînt. (*Alina tace.*) Taras Bulba şi-a ucis fiul. Eu nu te ucid. Spune-mi măcar un cuvînt. Un cuvînt, un singur cuvînt, Alina — şi gata ! Un cuvinţel, acolo... de încurajare... Dacă nu spui măcar un cuvînt, tata moare. Uite, acuma mor. (*Se întinde pe jos.*) Am murit, gata. (*Se uită cu coada ochiului la Alina, care nu e deloc impresionată, încremenită în muţenia ei.*

Pauză. Tatăl așteaptă. Nimic. Se ridică în culmea exasperării). Nimic nu te impresionează! Absolut nimic. Sînt un om nenorocit. De o mie de ori nenorocit. Mai nenorocit decît regele Lear! Sînt cel mai nefericit om din lume! Cel mai nefericit tată! Alina, vorbește, spune ceva, că altminteri mă sinucid. Mă omor de-adevăratelea! Ca Romeo. Poftim, am început să bat cîmpii!... Îți sărut picioarele. Sărut pămîntul pe care calci, numai vorbește. Un cuvînt... Un singur cuvînt...

ALINA (*cu voce albă*): N-ai pic de demnitate.

TATĂL (*o îmbrățișează*): Îți mulțumesc, dragostea mea.

Cortina

Ignoranții

O cameră de intelectual, cărți, cărți, cărți. Tatăl e la masa lui de lucru, citește, notează, citește... Se deschide încet ușa, intră Puiu, face cîțiva pași, îl vede pe Tata cufundat în lucru și vrea să se retragă.

TATĂL (*îi simte prezența*): Tu ești? Hai, vino la tata. (*Puiu se apropie docil și sfios.*) Mai aproape, mai aproape... Așa. Ei, ce-ai făcut azi la școală?

PUIU (*blazat*): Am luat un zece la muzică.

TATĂL: Bravo, bravo. Și ce-ai cîntat?

PUIU (*copil ascultător*): „O locomotivă".

TATĂL (*dornic de destindere*): „O locomotivă"? Foarte bine. Cîntă-mi-l și mie. Ca la școală. Hai.

PUIU (*cîntă îngrozitor de fals*):

O locomotivă
Vine-n fuga mare
Și-un șir de vagoane
Trage după ea.
Satu-ntreg așteaptă
Plin de bucurie
Lucruri minunate
Din oraș să vie.

TATĂL (*rîde cu hohote*): Foarte frumos! Bravo!

PUIU (*contrariat*): N-am terminat, tăticule.

TATĂL (*rîzînd cu lacrimi*): Bine, spune... cîntă.

PUIU (*grav*): De ce rîzi? Cîntecul nu-i de rîs.

TATĂL: Dar de ce e?

PUIU (*senin*): De cîntat. (*Brusc.*) Tăticule, de unde vine cîntatul?

TATĂL: Cine?

PUIU: Cîntatul.

TATĂL: Adică... cum?

PUIU (*răbdător*): Cîntatul, de unde vine el? Cine l-a inventat?

TATĂL (*amuzat*): Nimeni. Oamenii.

PUIU: Nimeni sau oamenii?

TATĂL: Oamenii.

PUIU: Toți?

TATĂL (*ușor încurcat*): Nu toți.

PUIU: Dar cine? Cum îl cheamă pe acela care l-a inventat?

TATĂL: Cum să-ți explic... N-a fost unul... Au fost mai mulți.

PUIU: Și cum l-au inventat?

TATĂL: Așa... în procesul muncii.

PUIU (*calm*): În ce?

TATĂL: În... în timp ce munceau.

PUIU: Munceau în fabrică?

TATĂL: Nu, pe vremea aceea nu existau fabrici.

PUIU: De ce nu existau?

TATĂL: Era în perioada comunei primitive.

PUIU: A cui?

TATĂL: Vreau să spun că era de mult, cînd nu existau fabrici...

PUIU: Asta mi-ai mai spus, că nu existau fabrici.

TATĂL: Da, ți-am mai spus. (*Se gîndește.*) Uite, nu existau fabrici, fiindcă oamenii nu inventaseră încă fabricile. Ai înțeles?

PUIU: Da.

TATĂL (*ușurat de o imensă povară*): Bravo! Ești băiat inteligent. Ai văzut ce repede ai priceput tot?!

PUIU: Da, tăticule. Și cine a inventat cîntatul?

TATĂL (*semne de iritare*): Parcă spuneai că ai înțeles.

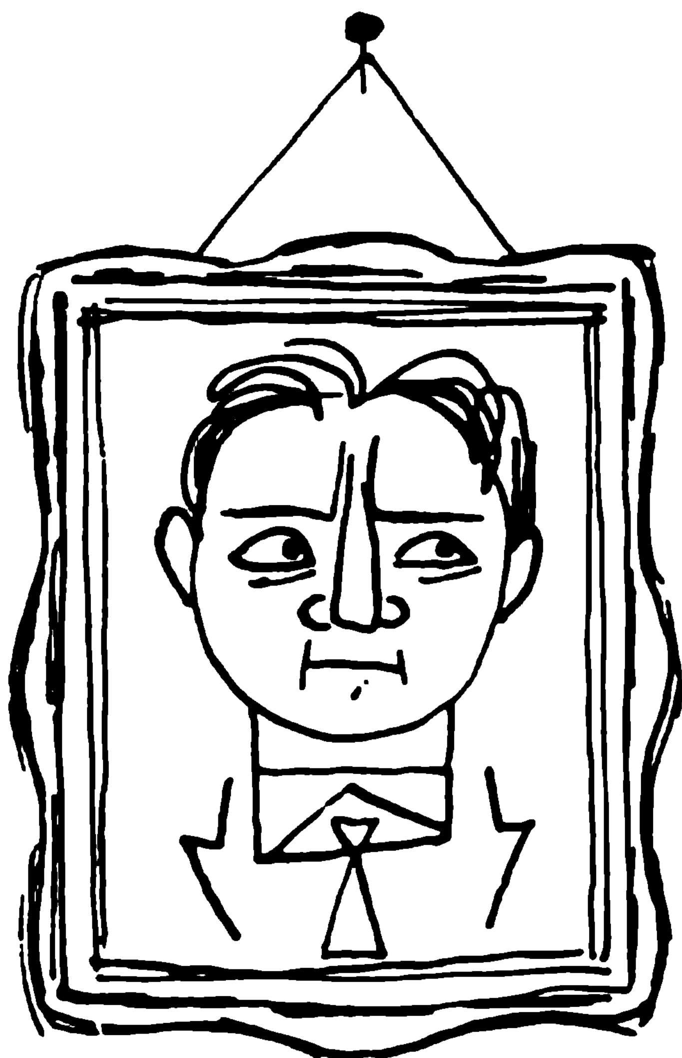
PUIU: Cu fabricile. Nu cu cîntatul.

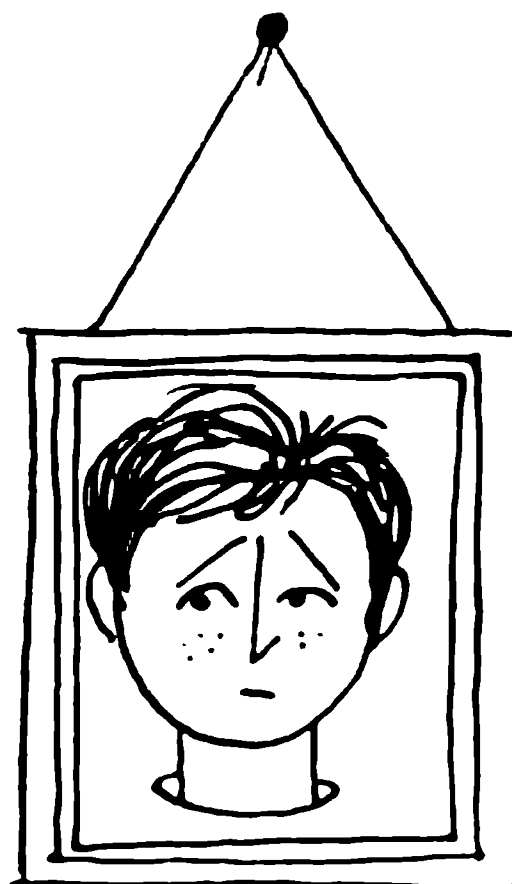
TATĂL (*vădit indispus*): Și te rog nu mai spune „cîntatul".

PUIU: Dar cum să spun?

TATĂL: Cîntecul.

PUIU : Cîntecul e unul. Unul singur. Eu te-am întrebat de *cîntat.*
TATĂL : Bine, bine... Spune-i cum vrei tu. De fapt, ce vrei de la mine ?
PUIU : Cine a inventat cîntatul ?
TATĂL : Parcă ţi-am spus. Oamenii.
PUIU : Gata. M-am lămurit. Nu te mai întreb cine, că habar n-ai. Păsărelele au învăţat de la *oameni* să cînte ?
TATĂL *(prevede o nouă ofensivă)* : Nu.
PUIU : Dacă *oamenii* au inventat cîntatul, cum au învăţat păsărelele să cînte ?
TATĂL *(la un prag de exasperare)* : Păsărelele ştiu să cînte aşa... de la natură.
PUIU : Dar natura de unde ştie ?
TATĂL : Natura e tot ce ne înconjoară, e adică... Natura e... natura.
PUIU : Am înţeles. Natura e natura.
TATĂL *(socotind că a scăpat)* : Ai să înveţi tu la şcoală.
PUIU : Bine, tăticule. Dar ce e aia natura ?
TATĂL *(metodic)* : Pămîntul, copacii, iarba, florile, munţii, apele. Mă rog, totul !
PUIU : Şi televizorul ?
TATĂL : Televizorul nu.
PUIU : Păi nu se văd acolo copaci, flori, munţi şi ape ?
TATĂL : Ba da, dar copacii şi florile şi celelalte sînt filmate după natură.
PUIU : Şi soarele e tot natură ?
TATĂL : Şi.
PUIU : Şi luna ?
TATĂL : Şi luna, şi stelele, toate fac parte din natură.
PUIU : Şi cerul ?
TATĂL *(se apropie inconştient de prăpastie)* : Sigur că da.
PUIU : Din ce-i făcut cerul ?
TATĂL : Cerul ? Din... din... Cum din ce-i făcut ?
PUIU : Din ce-i făcut.
TATĂL *(exasperat)* : Ce tot mă intrebi prostii de-astea ? ! Cerul e făcut din atmosferă, din aer.
PUIU *(imperturbabil)* : Dar ce, acolo sus este aer ? Mi-ai spus o dată, că cosmonauţii plutesc aşa, prin rachetă, fiindcă nu-i aer. Şi de aia poartă măşti pe faţă.
TATĂL : Fireşte, aşa e.
PUIU : Atunci, dacă nu e aer, din ce-i făcut cerul ?
TATĂL *(ţipă)* : Iar începi ?
PUIU *(inocent)* : Dacă nu mi-ai spus.
TATĂL *(şi-a pierdut răbdarea)* : Ai şi tu răbdare. Cînd ai să fii mai mare, ai să înveţi la şcoală.
PUIU : Dar tu ai învăţat la şcoală din ce-i făcut cerul ?
TATĂL : Cred şi eu.
PUIU : Şi din ce-i făcut ?
TATĂL : Te rog să mă laşi în pace ! Nu vezi că am de lucru ? !
PUIU *(trist)* : Tu m-ai chemat...
TATĂL *(în faţa evidenţei)* : Ai dreptate. Stai aici. Adică nu, du-te şi fă-ţi lecţiile.
PUIU : Mi-am făcut lecţiile.
TATĂL : Atunci stai aici, dar taci din gură.
PUIU : Bine. *(Tace.)*
TATĂL : Aşa, bravo, eşti un băieţaş cuminte. *(Pauză.)*

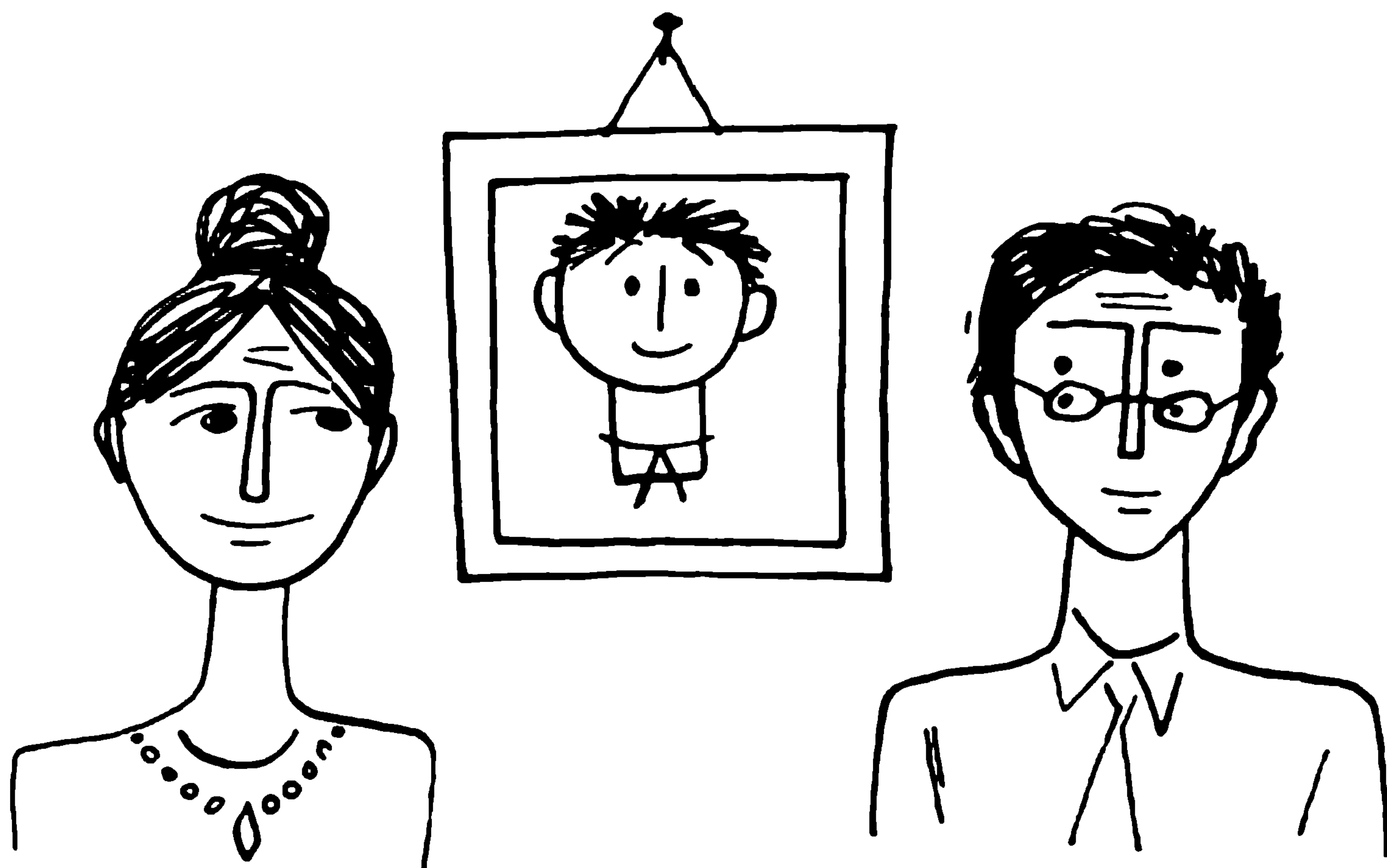
PUIU : Tăticule, dar cîţi kilometri sînt de aici pînă la cer ?
TATĂL (*urlă*) : Ieşi afară ! (*Puiu, aproape plîngînd, se îndreaptă spre uşă.*) Stai ! Nu pleca. (*Puiu se întoarce, ascultător.*) În fond, tu n-ai nici o vină. (*Îl mîngîie pe creştet.*) Asta-i situaţia ! Nu ne putem înţelege.
PUIU : De ce, tăticule ?
TATĂL (*mai mult pentru el*) : Imposibilitatea de comunicare dintre oameni...
PUIU : Tu eşti de vină.
TATĂL : Eu ? !
PUIU : Fiindcă nu vrei să-mi spui. Tovarăşa învăţătoare ne spune tot ce vrem.
TATĂL : Şi de ce n-o întrebi pe ea chestia asta cu cerul ? Ba nu, mai bine n-o întreba... Las-o în pace. (*Resemnat.*) Întreabă-mă pe mine.
PUIU (*în consecinţă*) : Din ce-i făcut cerul ?
TATĂL : Cerul nu există.
PUIU : De ce nu mi-ai spus de la început ? Şi ăla albastru de sus ce este ?
TATĂL : Cer. Adică, nu cer. Aer. Nu, nu aer, este... este... Nu este nimic.
PUIU : Nimicul e albastru ?
TATĂL : Întotdeauna.
PUIU : Şi cîţi kilometri sînt pînă acolo?
TATĂL (*într-o nouă criză de exasperare*) : Pînă unde, tiranule ? ! Nu ţi-am spus că nu există ? Nu există ! Nu există ! (*Copleşit.*) Cinci milioane de kilometri...
PUIU : Dacă nu există, cum o să fie cinci milioane de kilometri ?
TATĂL (*într-un hal de nervi...*) : Păi vezi că ştii. Dacă nu există, nu există, nu e nici un kilometru, nu-i nimic, nimic, absolut nimic !
PUIU : Şi din ce-i făcut nimicul ?
TATĂL (*stors*) : Din nimic.
PUIU : Nimicul e făcut din nimic ?
TATĂL : Da. Nimicul e făcut din nimic. Ex nihilo, nihil. (*Se sperie.*) N-am spus nimic.
PUIU : Ba ai spus *nimic.*
TATĂL (*resemnat*) : Am spus.
PUIU : Tată, ce înseamnă tiran ?
TATĂL : Un om rău, care face rău altor oameni.
PUIU : Şi eu sînt tiran ?
TATĂL : Nu. Cine ţi-a băgat asta în cap ?
PUIU : Tu. Mi-ai spus adineaori „tiranule".
TATĂL : Tiran mai înseamnă şi un om care pune prea multe întrebări.
PUIU : Şi eu sînt tiran ?
TATĂL : Da.
PUIU : Păi, adineaori ai spus că nu-s, că cine mi-a băgat asta în cap.
TATĂL (*în pragul nebuniei*) : Nu eşti. Nu mai pot ! M-ai înnebunit.
PUIU : Tăticule, eu nu te mai iubesc.
TATĂL : Alta acum ! De ce ?
PUIU : Fiindcă eşti egoist şi nu vrei să-mi spui nimic.
TATĂL : Ieşi afară, ingratule !
PUIU (*iese, plîngînd, trist*) : Ignorant eşti tu.
TATĂL (*singur, părăsit, trist*) : Nu, categoric, oamenii nu mai pot comunica. Aşa se distrug familiile, aşa se naşte ura dintre părinţi şi copii... (*Strigă disperat.*) Puiu ! Puiu ! Vino înapoi ! Am să-ţi spun tot ! (*Pe uşa deschisă nu intră însă nimeni.*) Gata... s-a sfîrşit !... M-a părăsit !... (*Tragic.*) S-a dus să se joace...

Cortina

Sentimentul

Într-o cameră cu multă mobilă, El şi Ea caută cu îndîrjire. El sub masă, Ea în restul camerei.

EL (*sub masă*) : Nu pot să cred... te rog să mă crezi... e de necrezut !
EA (*caută în sertare*) : Ei, şi tu...
EL : Bine, dar ăsta nu e un obiect oarecare, ca să-l pierzi aşa, cu una, cu două...
EA (*caută, plictisită*) : Ţi-am spus de atîtea ori că nu l-am pierdut cu una, cu două.
EL : Atunci de ce nu mi-ai spus nimic?
EA (*şi mai plictisită, caută*) : Ei, nu ţi-am spus !...

EL *(caută pe sub masă)*: Privește situația cu atîta indiferență, de parcă ar fi vorba de un cercel.

EA *(caută)*: Trebuia să simți și singur. Acuma, cine știe...

EL: Cum, adică, singur? Cum, adică, cine știe? Pentru numele lui Dumnezeu, să fim logici! Te rog din suflet!

EA *(scîrbită)*: S-ar putea să nu-l mai găsim.

EL *(înecîndu-se de furie)*: E inconștientă! *(Dă să se ridice, se lovește cu capul de tăblia mesei.)* Au! Au! Cît sadism într-o singură femeie!

EA: Eu nu mai caut, dacă-i vorba pe-așa...

EL *(ținîndu-se de locul unde ar trebui să se afle cucuiul proaspăt agonisit)*: Cînd l-ai pierdut?

EA *(placid)*: În decursul timpului.

EL *(roșu de mînie)*: De unde atîta nepăsare?

EA: Ei, nepăsare!...

EL: Dar cum se numește asta?

EA *(dezgustată)*: Eu nu mai caut. Pur și simplu.

EL *(tare)*: Ba ai să-l cauți, că e al tău! *Tu* l-ai avut, *tu* l-ai pierdut, *tu* să-l cauți! Auzi cîtă insensibilitate! *(Caută mai departe, cu încăpățînare.)*

EA: Pe mine nu mă mai interesează. *(Caută superficial.)* Caută-l singur dacă ai nevoie de el.

EL *(căutînd)*: Doar n-o să ne bălăcim în egoism. De ce să-l caut singur?

EA: Mi-ai otrăvit viața.

EL: Caut de mă spetesc și dumneaei nu vrea să caute! Cu ce ți-am otrăvit viața?

EA: Eu nu mai caut. Gata! L-am pierdut, l-am pierdut... Atîta pagubă.

EL: Liniștește-te, dragă. Să căutăm cu calm...

EA: Trebuia să ai grijă.

EL *(disperat, sare, se lovește din nou cu capul de masă)*: Au! Au! Au! *(Masîndu-și noul cucui.)* *Eu* trebuia să am grijă?! Dar ce, era al *meu?!* Of, Doamne, ce infern!

EA *(căutînd în dosul unei vitrine)*: Ei, să lăsăm...

EL: Ba să nu lăsăm nimic! Ai să-l cauți cot la cot cu mine.

EA: Am presimțit eu.

EL: Ce ai presimțit?

EA: Totul.

EL: Ce totul?

EA: Totul-totul.

EL: Iar nu ești logică. Ce ai presimțit?

EA: Încă de cînd te-ai înhăitat cu prietenii ăia ai tăi cu care te duci după fiecare chenzină să bei o bere...

EL: Ce legătură are berea cu... Nu te înțeleg deloc.

EA *(oftînd)*: Asta a fost soarta mea!

EL *(umflînd cuvintele)*: Soarta ei! Și ce-i dacă beau o bere? E dreptul meu. Te rog să-mi spui exact cînd l-ai pierdut.

EA: Sînt toată ziua singură.

EL: Doar n-o să las totul baltă ca să stau cu tine.

EA: Ți-am spus de mult că o să-l pierd. Am prevăzut.

EL: Atunci de ce nu mi-ai spus? De ce?

EA: De două ori pe lună întîrzii cîte o jumătate de oră la masă și eu aștept cu masa pregătită. Mîncarea se răcește, iar o încălzesc, n-am pic de odihnă.

EL: Asta nu-i un motiv să mă lași să caut singur. Mai ales că *tu* l-ai pier-

dut. N-ai vrea să stau toată ziua-bună-ziua lîngă fusta ta? *(Caută.)*

EA: Nu, s-a sfîrşit, n-are nici un rost să-l mai caut. S-a dus...

EL *(caută cu înverşunare)*: Nu s-a dus nimic. L-ai pierdut, ai să-l găseşti.

EA: Ei, ce să mai vorbim...

EL: Te rog insistent să-mi spui cînd l-ai pierdut.

EA: În decursul timpului...

EL: Bine, bine, dar cînd l-ai avut ultima oară?

EA: Nu mai ţin minte. Am uitat.

EL *(disperat)*: Asta nu e un lucru care se uită de la mînă pînă la gură. Gîndeşte-te bine. În ce zi l-ai pierdut?

EA: S-a pierdut pe nesimţite.

EL *(exasperat)*: Cum vorbeşte, domnule, cum vorbeşte! „S-a pierdut pe nesimţite"... Ca şi cum ar fi vorba de un obiect oarecare, de o jartieră, de un ac de siguranţă... Te conjur, nu lua lucrurile în glumă!

EA: Am căutat destul. Mi-e silă. *(Intră copilul.)*

COPILUL: Mamă!

EL: Tu să nu te-amesteci cînd vorbesc cei mari. *(Copilul iese.)* Ai să mă-mbolnăveşti de nervi, pe cuvîntul meu.

EA: Asta nu-i viaţă! *(Caută pe sub pat.)* De opt ani nu mi-ai mai făcut nici un cadou.

EL: De ce-l cauţi sub pat?

EA: Nici măcar o floare...

EL *(în culmea iritării)*: Poftim de ce-i arde dumneaei! De cadouri! *(Se ridică, se loveşte cu capul de tăblia mesei.)* Au! Au! Nu mă simt vinovat cu nimic. Te rog foarte mult să nu-l mai cauţi sub pat.

EA *(s-a ridicat)*: Odată şi-odată trebuia să se piardă...

EL: Asta o spui aşa, ca şi cum ar fi o fatalitate în lucruri...

EA: De ce să-l mai caut? Tot n-o să-l găsesc.

EL: Ba ai să-l cauţi. Eşti vinovată. Singură eşti vinovată. Eu am fost întotdeauna un soţ ideal. Şi aşa am să rămîn pînă la sfîrşitul zilelor mele. Cu orice risc.

EA *(caută printre cărţile din bibliotecă)*: Degeaba mai caut. Cred că l-am pierdut definitiv.

EL: Nu mai căuta în bibliotecă. Faci praf, domnule. *(Se înfurie.)* Cum o să-l pierzi definitiv? Te joci cu vorbele, madam!

EA *(caută fără tragere de inimă)*: Inutil...

EL: Te joci cu focul! Şi te-am rugat — omeneşte — să nu mai cauţi în bibliotecă. N-avem atîta bun simţ?! De ce te-ai oprit? Caută, poate-l găseşti totuşi.

EA: De patru luni nu m-ai mai scos la un restaurant, la un teatru. Nu, de prisos, s-a pierdut! *(Gest de resemnare.)*

EL: Nebunie curată! Şi ce-i dacă nu te-am scos la un restaurant?! S-a dărîmat lumea? Nu toţi bărbaţii îşi scot nevestele la teatre şi restaurante. Am fost un soţ ideal, n-ai să conteşti asta! *(Intră copilul.)*

COPILUL: Tată!

EA: Tu nu te amesteca, eşti mic! *(Copilul iese.)* Nu-l găsesc, şi pace. Înseamnă că l-am pierdut.

EL: Nimic nu se pierde aşa, cît ai clipi.

EA: Ţi-am spus doar că l-am pierdut în decursul timpului, pe nesimţite.

EL *(insistent)*: Dar cînd? În ce zi?

EA: Ei, degeaba mai discutăm...

EL: Ba insist să-l cauţi. Un pic de voinţă, zău.

EA *(răscoleşte într-un scrin cu rufe murdare, scoţînd din cînd în cînd la iveală cîte un obiect de lenjerie)*: Cînd m-ai luat, eram tînără şi frumoasă...

EL: Nu mai spune! Dar eu cum eram? De unde pînă unde ţi-a venit ideea să cauţi printre rufele alea murdare? Uneori am impresia că nici nu-ţi dai seama ce cauţi. Poate că-ţi aminteşti totuşi pe ce dată l-ai pierdut.

EA: De două săptămîni umblu cu aceiaşi pantofi. Cine mai umblă de două săptămîni cu aceiaşi pantofi?! Eu nu mai caut. *(Caută.)*

EL: Alta acum! Pantofi! *(Se ridică, se loveşte cu capul de tăblia mesei.)* Au! Au! Au! Dar încetează odată să mai cauţi prin rufe. Nu vezi că-s murdare? *(Caută dîrz sub masă.)* Cînd l-ai pierdut, ai simţit ceva deosebit?

EA *(a scos toate rufele)*: Nu. L-am pierdut pe neobservate.

EL: Pe neobservate?! Nu pot să înţeleg, pentru nimic în lume. Dacă era un nasture, o monedă de cinci bani, mai zic şi eu... *(Caută.)* M-am purtat cît am putut de frumos cu tine. Ca un soţ ideal.

EA: Ce să mai lungim vorba! L-am pierdut, şi basta. Aşa a fost să fie.

EL: Nu-i adevărat! Nu aşa a fost să fie! Cu ce erai îmbrăcată cînd l-ai pierdut?

EA: N-am cu ce să mă îmbrac. Toate rochiile mi s-au demodat. Pînă şi servitoarele... femeile de serviciu... *(Intră copilul.)*

COPILUL: Mamă!

EL: Nu te amesteca. *(Copilul iese.)* Ce ai cu servitoarele? Ai o logică înspăi-

mîntătoare, pe cuvînt. Aşa nu ne mai putem înţelege.

EA : Ei, ce-a fost s-a dus...

EL : Ce seninătate olimpică ! Mai bine spune-mi : cînd l-ai pierdut, ai suferit ?

EA : Sufăr într-una. De cînd m-am măritat sufăr.

EL *(ironic)* : *Tu* suferi ? Nu mai spune ! Şi eu atunci ce fac ?

EA : Vorba lungă, sărăcia omului.

EL : Insinuezi că n-aş fi fost un soţ ideal ? Află de la mine că am fost, sînt şi voi fi un soţ ideal, oricît te-ai împotrivi tu. *(Ea a deschis uşa şifonierului şi a băgat capul înăuntru.)* Ce, l-ai găsit ? *(Sare, se loveşte cu capul de tăblia mesei.)* Au ! Au ! Ce viaţă de cîine !

EA :Dacă-mi ascultam părinţii, nu mă măritam.

EL : Lasă părinţii. Te-am întrebat în ce condiţii l-ai pierdut.

EA : Te porţi ca un străin : vii, mănînci, te culci...

EL : Fir-ar să fie de logică ! Eu o întreb în ce condiţii l-a pierdut şi ea îmi vorbeşte de mîncare şi de dormit. Aşa n-o să ne mai înţelegem cît lumea şi pămîntul.

EA : Te gîndeşti numai la tine.

EL : *Tu* te gîndeşti numai la tine. *(Caută.)* Cum să pierzi tu ceva atît de important ? ! Caută, nu sta !

EA *(caută, împingînd mobilele la o parte, ridicînd covoarele, împrăştiind conţinutul şifonierului) :* Zadarnic...

EL : Defetismul ăsta mă scoate din sărite. Nu ştii cînd l-ai pierdut, nu vrei să-l cauţi, nu vrei măcar să-l găseşti, şi tot eu sînt vinovat ! Eu unde eram cînd l-ai pierdut ?

EA *(a întors casa cu dosul în sus) :* Tu nu mai erai de mult.

EL : Te rog, fără figuri de stil ! Ai un fel de a vorbi !

EA : De şase ani nu mi-ai spus măcar o dată „te iubesc".

EL : Nu ţi-am spus, pentru că nu te mai iubesc.

EA : Cum ? *(Abia acum îşi dă seama de grozăvia faptului.)* Nu mă mai iubeşti ? *(Pauză.)* Va să zică, l-ai pierdut şi tu !

EL : De mult. Nu mai am de mult nici un sentiment pentru tine.

EA : Nu mi-am închipuit. Niciodată nu mi-am închipuit că l-ai pierdut ! Va să zică l-ai pierdut ! L-ai pierdut şi tu !

EL : Da.

EA : Şi acum ce-o să facem ? *(Intră copilul.)*

COPILUL : Mamă !

EL : Iar te amesteci ? Ieşi afară ! *(Copilul iese.)*

EA : Şi ?

EL : Ce să fac ? Dacă l-am pierdut...

EA : Nu-mi rămîne decît să mor. Nimeni n-ar fi îndurat atît cît am îndurat eu.

EL : De două ori pe lună, cînd întîrzii şi eu o biată jumătate de oră, am scandal. Am un singur costum bun, şi uite, mă tăvălesc pe jos cu el. *(Îşi scutură praful de pe genunchi.)* Cînd vreau să dorm, faci curăţenie cu aspiratorul. Şi aspiratorul bîziie de-ţi sfărîmă nervii.

EA : Va să zică, tu l-ai pierdut înaintea mea...

EL : Cînd vreau să mănînc, cureţi parchetul cu petrosin şi mă simt de parcă aş înghiţi un tanc petrolier...

EA : Tu nu m-ai iubit niciodată...

EL : De o lună de zile îmi lipseşte un nasture de la haină.

EA : Ai fost prea încăpăţinat, ăsta-i adevărul.

EL : Cînd intru în casă, parcă aş citi pe uşă „Lasciate ogni speranza".

EA : Eu n-am avut niciodată pretenţii exagerate. Am trăit destul de modest. Cît am putut de modest. Nu ştiu care soţie s-ar mulţumi cu atît de puţin ca mine.

EL : Şifonierul e plin numai de lucrurile tale.

EA : Nu mi-am permis să ies singură la un cinematograf, la o cofetărie... Am preferat să duc în spinare toată greutatea casei. Găteşte, spală, calcă, ai grijă de copil, fă curăţenie, fă cumpărături, ba mai du-te şi la serviciu.

EL : Chiar ieri m-a întrebat un coleg, nu din răutate, aşa... sîntem doar în relaţii foarte bune... dacă am fost la meci. Ce era să-i spun ? ! Am schimbat vorba. Un sentiment nu se păstrează cu sila şi nici în mod artificial. Dacă nu-l hrăneşti în permanenţă, se pierde. Mai ales sentimentul de dragoste.

EA : Dacă nu eşti iubită, nu poţi iubi nici tu. Asta e lege.

EL : Cînd pierd 25 de bani, mă doare sufletul, darmite coşcogea sentimentul ! E o tragedie, te răscoleşte pînă în adîncul sufletului.

EA : Mie-mi spui ? ! Într-o zi mi-am pierdut sentimentul de afecţiune faţă de o prietenă din copilărie... N-o ştii tu... Ce crezi ? Cîteva nopţi n-am dormit deloc. Am avut numai coşmaruri. *(Intră copilul.)*

COPILUL : Tată !

EA : Du-te dincolo. Nu te amesteca în vorba celor mari. *(Copilul iese.)* N-ai știut să-l păstrezi.
EL : Ce rost mai are să-l căutăm ? E tîrziu.
EA : Un cui măcar n-ai bătut în casa asta.
EL : Bineînțeles că nu mai are rost să-l căutăm. Cînd te-am rugat să nu-mi faci pilaf, știi doar că nu pot să-l sufăr, parcă am vorbit la lampă. Și cred că și acolo aș fi găsit mai multă înțelegere. Am aspirat toată viața spre altceva. Și uite că nu m-am ales cu nimic.
EA : De opt ani, nici o vorbă de mîngîiere, nici un zîmbet, nici un gest cald... Toate au un sfîrșit pe lumea asta.
EL : Mă uit în jurul meu : numai rufe murdare, numai praf, numai dezordine.
EA : Ai creat o atmosferă de gheață, irespirabilă. Nu mai spui și tu, măcar o dată, „dragostea mea", cum spuneai la început... Mă iubeai ca un nebun, nu știai ce să mai faci ca să...
EL : De trei zile caut butonii ăia noi, am răscolit peste tot și parcă au intrat în pămînt. Parcă aș fi un străin în propria mea casă. Mă zbat în cercul ăsta vicios ca un pește pe uscat. Ai ucis frumusețea din mine, noblețea mea de caracter.
EA : Sînt o femeie fără căpătîi, distrusă, călcată în picioare, zdrobită. Totul e pierdut !
EL : Iremediabil pierdut ! *(Intră copilul.)*
COPILUL : Mamă !
EA : Ce-i, puișor ?
EL : Spune, dragă.
COPILUL : Am făcut în pantalonași.
EL : Cuuum ? *(Sare, se lovește cu capul de tăblia mesei.)* Au ! Au ! Au !
EA : Hai cu mămica, să te schimbe.
EL : Du-te cu mămica, să te schimbe.

Cortina

Insomnie

Apartamentul soților Vasiliu. Seara tîrziu. Intuneric. Se aud sforăituri convinse, de bărbat care își merită somnul. Pași fermi in vestibul, apoi ușa se deschide, lăsînd să pătrundă o lumină difuză. Intră Rodica. Aprinde lumina. Rodica e in rochie de seară. Are o figură dîrză. Nici lumina, nici prezența Rodicăi nu tulbură sforăitul dodecafonic al lui Erasm Vasiliu, culcat cu fața în sus pe patul conjugal.

RODICA : Erasm ! *(Sforăitul devine mai timid.)* Erasm, n-auzi ? Sforăitul ăsta e de prost-gust. Încetează! *(Sforăitul încetează, dar Erasm continuă să doarmă.)* Trezește-te, Erasm !
ERASM *(nu s-a trezit decît pe un sfert) :* Dorm, Rodica. *(Se culcă liniștit.)*
RODICA *(poruncitor) :* Erasm, nu dormi ! *(Erasm tresare.)* Te rog să te trezești de-a binelea.
ERASM : M-am trezit de-a binelea. A, tu erai ? *(Se întoarce satisfăcut pe partea cealaltă și vrea să-și reia somnul.)*
RODICA : Nu, n-ai să dormi !
ERASM *(buimac, plîngăreț) :* Ce vrei ? Mi-e somn. *(Se culcă.)*
RODICA *(țipă, bătînd în podea cu piciorul) :* Trezește-te ! Acum... sau niciodată ! *(Erasm sare din pat, face cîteva mișcări clasice de înviorare, își scoate pijamaua și începe să se îmbrace. Rodica se ia cu mîinile de cap.)* Ce faci, Erasm ? !
ERASM *(îmbrăcîndu-se) :* Am întîrziat ?
RODICA : Cum să întîrzii ?
ERASM : La serviciu.
RODICA : Ești nebun ! Acum, la miezul nopții, la serviciu ? *(Erasm își privește atent ceasul.)*
ERASM : Nemaipomenit ! Mă trimite la ora 23 și 48 de minute la serviciu, și tot ea se miră. *(Imită.)* „Acum, la miezul nopții ? !"
RODICA : Nu te-am trimis nicăieri, Erasm. Mi-e martor Dumnezeu.
ERASM : Atunci de ce m-ai trezit brusc? *(Lamentîndu-se.)* La mijlocul nopții, cînd pînă și păsărelele dorm în cuibul lor, lîngă puii lor, lîngă *(o privește urît)* nevestele lor. Somnul *(cască)* reface celulele organismului...
RODICA : De cîte ori, te trezești, te gîndești numai la somn. Poate că soția ta, Erasm, vrea să discute cu tine o problemă fundamentală.
ERASM : La orele 24 noaptea ?
RODICA : Dacă e fundamentală...
ERASM : De unde vii ?

RODICA : De la teatru. Doar ţi-am spus că mă duc să văd un spectacol artistic.

ERASM : Foarte bine ; atunci, culcă-te ! *(Se întinde îmbrăcat în pat.)*

RODICA : Erasm, îţi şifonezi cămaşa. *(Erasm nu aude.)* Erasm, eu n-am să stau mîine să-ţi calc pantalonii. *(Erasm tace.)* Erasm, am şi eu o inimă. *(Erasm tace.)* Erasm, am şi eu un salariu. *(Erasm tace. Rodica strigă.)* Erasm ! Ascultă-mă, ori te voi dispreţui toată viaţa.

ERASM *(calm, fără să se ridice) :* Ascult.

RODICA : Ridică-te ! Ridică-te, îţi spun ! O problemă fundamentală nu se discută în mod culcat. Te poftesc să fii la înălţimea problemei !

ERASM *(în capul oaselor, dar, constatînd că Rodica aşteaptă mai mult decît o conformare aproximativă, se ridică greoi în picioare, se uită la ceas) :* Hai, dă-i drumul, dar mai repede, să mai şi dormim.

RODICA *(solemn) :* Erasm, tu eşti un om cu totul lipsit de personalitate.

ERASM : Rodica.

RODICA : Şters. *(Silabiseşte.)* In-si-ni-fiant.

ERASM : Cum ? ? ?

RODICA : Mediocru.

ERASM *(uşor enervat) :* Iar tu nu eşti în aproximativ toate minţile. Mă trezeşti la miezul nopţii, ca să-mi spui nişte... Iartă-mi expresia.

RODICA : Abia acum mi-am dat seama. Dar nu e totul pierdut.

ERASM : După 16 luni de la căsătorie !...

RODICA : Da.

ERASM : La orele 24 noaptea.

RODICA : Da.

ERASM : Atunci, culcă-te.

RODICA : Vorbesc foarte serios, Erasm. Simt că am să mor de ruşine.

ERASM : Din cauza mea ?

RODICA : Ihî. *(Plînge.)*

ERASM : Dar ce-am făcut, Rodica ?

RODICA : Nimic, Erasm, nimic. Tocmai de aceea. N-ai făcut nimic deosebit. Te complaci.

ERASM : Mă complac ? Cum adică ?

RODICA : Întreabă-mă *în ce.*

ERASM *(docil) :* În ce ?

RODICA : În mediocritate.

ERASM : Dar ce ţi-a venit ?

RODICA : Tu m-ai întrebat.

ERASM *(simte că e la limita rezistenţei) :* Da, sigur, eu te-am intrebat. *(Uşurel.)* Acum **dormim ?**

RODICA : Am trăit 16 luni şi patru zile alături de o fantoşă.

ERASM : Alături de ce ?

RODICA : De o fantomă.

ERASM : Fantoşă sau fantomă ? Hotărăşte-te.

RODICA : Nu ştiu precis. N-am reţinut. Mi-ai înşelat toate speranţele.

ERASM : Toate ?

RODICA : Majoritatea zdrobitoare. Am crezut în tine.

ERASM : În mine ?

RODICA : Ca în Dumnezeu.

ERASM : Te rog, fără comparaţii de-astea.

RODICA : Şi tu... tu... Iată cine eşti tu !

ERASM : Cine ?

RODICA : Asta-i, că nu eşti.

ERASM : Ca şi Dumnezeu.

RODICA: E ca și cum n-ai fi. *(Iar plînge.)* Ah, Doamne, de ce n-am știut de la-nceput ? !

ERASM: Am uitat să-ți spun.

RODICA: Ce ?

ERASM: Că nu sînt.

RODICA *(izbucnește în hohote)*: Nu mai pot ! Nu mai pot ! Sînt o femeie nenorocită. Viața mea se va irosi în zadar lîngă un bărbat care nu s-a remarcat prin nimic în viața contemporală...

ERASM: Rodica, de unde vii tu acum ?

RODICA: De la un spectacol artistic, ți-am mai spus.

ERASM: Și ce-ai văzut acolo ?

RODICA *(plîngînd)*: O piesă de teatru, cu probleme, cu idei, cu dialog... *(Pauză.)* Erasm, răspunde-mi în această clipă cruciadă: ce ai de gînd ?

ERASM: Să mă culc.

RODICA: Nu, n-ai să te culci ! N-ai să te culci pe laurii mediocrității !

ERASM: Dar ce-am să fac ?

RODICA: Ai să stai toată noaptea și ai să te gîndești, Erasm, ai să te frămînți, ai să-ți faci un proces de conștiință, un bilanț al întregii tale vieți, ai să ai insomnie.

ERASM: N-am...

RODICA: Ai să ai. Și la urmă, ai să plîngi pe umărul meu, și eu am să te înțeleg, și ai să-ncepi o viață nouă.

ERASM *(moare de somn)*: Rodica, n-ai prefera să fac toate astea, bilanțul, insomnia și celelalte, după ce dormim nițel ? Ca să fiu odihnit, cu capul limpede.

RODICA: Isprăvește ! Eu nu glumesc nici cît negru sub unghie. Trebuie să faci ceva deosebit. Începînd de acum, trebuie să fii alt om. Vreau să fii un nou-născut. Eu am să te legăn, am să-ți insuflu curaj, sentimente, năzuințe, idealuri...

ERASM: Da, dar...

RODICA *(mai fermă ca oricînd)*: Nimic. Dacă nu, te părăsesc.

ERASM: Mă părăsești ?

RODICA: Pentru totdeauna și definitiv.

ERASM: După 16 luni de căsnicie fericită ? !

RODICA: Fericită ai spus ? Știi tu oare ce-i fericirea ?

ERASM: Fericirea este *(cască)*... cînd e bine, și ne iubim... și nu ne certăm... și dormim...

RODICA *(amar)*: Asta e fericirea, Erasm ? Cînd e bine, și ne iubim, și *(dispreț)* dormim ? *(Vibrant.)* Dar ce sîntem noi ? Obiecte neînsuflețite ? Numai obiectele neînsuflețite pot fi fericite cînd se iubesc și dorm. Noi sîntem oameni, avem alte idealuri umane decît obiectele neînsuflețite.

ERASM *(murmură)*: Da, sigur...

RODICA *(nu se poate opri)*: Mai înalte, mai complexe, mai omenești. Fii om, Erasm ! Privește în sufletul tău. Nu, nu așa superficial. Mai adînc. Nu ai nimic să-ți reproșezi ?

ERASM *(concentrat asupra sufletului propriu)*: La ora asta ? Cred că...

RODICA: Ei vezi ? Iată că ai. Luciditatea e începutul personalității, personalitatea e începutul geniului. Continuă.

ERASM: Geniul e începutul...

RODICA: Nu așa. Continuă să te analizezi. Dar suferă mai mult, mai convingător.

ERASM *(sincer)*: Sufăr, Rodica, nici n-ai idee cît sufăr...

RODICA *(speranță)*: Cînd te gîndești la trecutul apropiat ?

ERASM: Cînd mă gîndesc la trecutul apropiat... cînd mă gîndesc la somn...

RODICA: În clipa asta eu procedez la părăsirea căminului conjugal. Te rog să-mi aduci geamantanul din debara.

ERASM: Rodica, n-ai să procedezi, te implor. Unde să te duci în toiul nopții?

RODICA *(ca în piese)*: Nu știu, dar nu are importanță. O să mă-nvăluie noaptea cu tainele și misterele ei de nepătruns. Îmi iau lumea în cap !

ERASM: Îți iei lumea în căpușorul ăsta mic și drăgălaș ? *(Urlă.)* E prea mult pentru el ! *(Cade în genunchi.)* Nu pleca, Rodica, te rog. Mă nenorocești. Și geamantanul are încuietorile stricate...

RODICA: Eram sigură. De două săptămîni n-ai putut să le repari. Rămîn numai dacă-mi făgăduiești.

ERASM: Îți făgăduiesc.

RODICA: Bine, te cred. Ridică-te și nu te mai umili în fața unei femei. *(El se ridică.)* Așa. *(Brusc.)* Dar ce ai făgăduit ?

ERASM: Nu știu.

RODICA: Te mai gîndești la somn ?

ERASM *(elev silitor)*: Nu mă mai gîndesc la somn.

RODICA: Am citit într-o carte grena, nu spun care, că somnul rațiunii naște... naște pui vii.

ERASM: Naște monștri.

RODICA: Monștri, pui vii... ce importanță are ? !

ERASM *(la un prag de nebunie)*: Așa e. Și eu am citit cartea aia...

RODICA: Ah, Erasm, ce incult ești ! Cartea aia grena este „Goya" de... de... de... de ce nu-ți ștergi lacrimile ? *(Deși el nu are nici urmă de lacrimi, ea i le*

șterge cu o batistă parfumată.)

ERASM *(sărută batista)* : Îți mulțumesc, draga mea. De mîine devin...

RODICA : Nu, din clipa aceasta cruciadă.

ERASM : Bine. Din clipa aceasta *(ochi mari)* cruciadă ?

RODICA : Cruciadă.

ERASM : Fie. *(S-a hotărît.)* Am să arăt eu lumii întregi cine este Erasm Vasiliu ! *(Se întristează.)* Ei, dacă aveam alt nume !... Auzi Erasm !... Vasiliu ! Dar Erasm, nici măcar nu se știe de unde vine. Parcă-i nume de medicament. Seamănă cu cataplasmă, cu leucoplast, cu pleonasm... Ce soartă vitregă !

RODICA : Nu te descuraja, dragul meu. Nu numele face pe om, ci invers. Totul e să ai în tine forță cît o mie de Erașmi. O forță de uragan dezlănțuit !

ERASM : Uragan ai spus ? Îl și simt cum îmi clocotește în oase. *(Se umflă, devine puternic, respiră măreție și virilitate.)*

RODICA : Așa, Erasm, manifestă-te ca om, transformă-te radical, cum se transformă eroii din piese și filme.

ERASM : Radical ? Așteaptă. Vrei forță, personalitate ? *(Se suie cu picioarele în pat.)* Poftim ! *(Cu o lovitură de picior răstoarnă noptiera.)*

RODICA : Nu strica mobilierul familiei. Fii un cerebral.

ERASM : Cerebral ? *(Ia niște cărți de pe o etajeră și le aruncă.)*

RODICA : Vai, Erasm, ce ai cu literatura ? !

ERASM : Am eu ce am. Acum, stimată doamnă, voi comite un viol. *(Se năpustește asupra ei.)*

RODICA *(ucenicul vrăjitor care nu mai poate opri forțele dezlănțuite)* : Nu, nu. Te rog. După 16 luni ? ! Nu. Acuma, dragă Erasm, poți dormi.

ERASM *(teribil)* : Ce-ai spus ? !

RODICA *(profund intimidată)* : Ziceam că poți dormi. Somnul aduce satisfacții sufletești. Și fizice.

ERASM : Să dorm ? Niciodată ! Am făgăduit să am insomnie. Adio, somn al rațiunii care naști pui vii ! S-a sfîrșit cu tine. În clipa asta, mă transform radical. *(Meditează cîteva clipe, în care timp își corectează ținuta, apoi brusc se repede la telefon, formează un număr și așteaptă ca la capătul celălalt al firului să se ridice receptorul.)* Alo, tovarășul Gherasim ? Aici, Vasiliu. Cum care ? Erasm. Nu s-a întîmplat nimic. Și ce-i dacă dormeai ? Uite că eu nu dorm. Nu sînt nebun, tovarășe Gherasim ! Cum ai zis ? ! Răsmuță ? Regret profund că nu te pot pălmui prin telefon. Mă numesc Erasm Vasiliu, nu Răsmuță. Ai răbdare. Te rog să mă înscrii în echipa de fotbal a întreprinderii. De mîine. Fără discuții. Te salut. *(Închide telefonul.)*

RODICA *(înmărmurită)* : În echipa de fotbal ? Dar tu în viața ta...

ERASM *(categoric)* : Îți interzic să mă sfătuiești. *(Și-a adus aminte, formează un număr.)* Extremă dreaptă ! *(Închide.)* Vă arăt eu personalitate.

RODICA : Vrei să devii fotbalist ? Vai, Erasm, cît de greșit m-ai înțeles !

ERASM *(tăios)* : Să nu vorbim toți deodată, că ne stingherim reciproc. *(Formează un număr de telefon.)* Alo, Udriște ? Înscrie-mă la cursul de limba franceză. Vreau să-l citesc pe Dante în original. Da, la ora asta. Cum cine-i ? „Eu". *(Închide telefonul.)*

RODICA *(speriată)* : Pe Dante în original ? Erasm, mi-e frică...

ERASM : Ți-e frică de cultură, doamnă ? ! Sînt dezamăgit. Dar am să merg mai departe. *(Brusc.)* Unde se ține conferința pentru dezarmare ?

RODICA *(cu niște ochi imenși)* : Cred... Cred că la Geneva. Nu cumva vrei să te duci acolo...

ERASM *(visător)* : Și de ce nu ? *(Pune mîna pe telefon, face un număr.)* Udriște, adaugă-mă la cursul de limba elvețiană. Nu există ? Înființează-l. Ce, ți se pare nepotrivită ora ? *(Urlă în receptor.)* Vreau să învăț limba elvețiană ! *(Trîntește receptorul.)* Idiotul, nici n-a auzit de limba elvețiană...

RODICA *(neconvinsă)* : Nici eu...

ERASM : Nici tu ? ! Și mai îndrăznești să compari înaintea mea ! Ce-ai făcut tu în atîția ani de școală, plus bacalaureatul ? Nu, așa nu mai merge ! Să te înscrii și tu, ca să am cu cine conversa. *(Din nou la telefon, formează un număr.)* Alo, tovarășa Minodora ? Mîine dimineață să nu mai găsesc un fir de praf pe biroul meu. Pe biroul meu ! Ești surdă ? Al meu ! *(Închide.)* S-au prostit cu toții. Auzi ce mă-ntreabă : „Pe biroul cui ?" Nu, am să lichidez eu cu starea asta de indiferență totală față de persoana mea.

RODICA *(timidă)* : Poate că nu știe cine e la telefon...

ERASM *(uluire totală)* : Cum să nu știe? Cînd vorbesc *eu*, să nu știe ? Mă faci să rîd. *(Telefonează.)* Alo, chiar nu știai cu cine vorbești ? Nuuu ? E culmea ! *(Închide telefonul.)* Nu știa, nenorocita. Mîine îi cer directorului s-o dea afară...

RODICA *(vrea să-l tempereze):* Ai trezit-o din somn, Erasm. O fi fost buimăcită...

ERASM: Buimăcită... Dacă am să trec cu vederea toate buimăcelile... O dau afară. Să se-nveţe minte să nu mai doarmă cînd vorbesc cu ea.

RODICA: Erasm, nu te mai înfierbînta, fii calm...

ERASM: Mi-ajunge cît am fost calm. Toată viaţa am fost calm, şters, insinifiant. Gata! Să tremure în faţa personalităţii mele!

RODICA: Poate că vrei să dormi. Somnul reface...

ERASM: Ha, ha, ha! O personalitate să doarmă! Napoleon, în timpul luptelor de la Acapulco, nu dormea decît trei secunde pe noapte. Aşa a obţinut victoria...

RODICA: Ce să caute Napoleon la Acapulco?

ERASM: Începi să mă contrazici? Interesant... *(Furie.)* Păzeşte-te, cucoană, te avertizez! *(Pumni strînşi.)*

RODICA *(se refugiază în pat):* Erasm, te rog... N-am vrut...

ERASM: Te iert pentru ultima oară. *(Pune mîna pe telefon.)* Alo, tovarăşul director? Vă salut. S-o daţi afară pe Minodora. Şi să-l sancţionaţi pe Udrişte, că n-a auzit de limba elveţiană. V-am trezit din somn? Nu-i nimic.

RODICA *(înspăimîntată):* Erasm, ce faci?!

ERASM: Taci din gură! Nu dumneavoastră, nevastă-mea. Aici, Erasm Vasiliu. De ce telefonez la ora asta? *(Mirat.)* Dar cît e ceasul? Unu? Mulţumesc. Al meu e fără două minute. Ştiţi, m-am hotărît să nu mai fac referatele acelea. De ce? Aşa. E părerea mea, şi nu trec peste ea.

RODICA *(se repede la el, îl trage de mînecă):* Erasm, nu fi nebun!...

ERASM *(o îndepărtează):* Alo, nu cumva nu vă convine? Eu trebuie să execut orbeşte dispoziţiile dumneavoastră? Uite că nu mai vreau. Cum? Mîine? Nu. Acuma. Am tot timpul să discut această problemă. A, dumneata n-ai timp. Mă rog, eşti director, îţi poţi permite, dar eu nu mai înghit. Am zis. Est rebus in modus. Nu mă corecta tu pe mine. Rebus in modus, modus in rebus, nu contează. Esenţa, tovarăşe! Mai citeşte! Mai cultivă-te, că eşti coşcogea director. Să nu fiu obraznic? Te cam întreci cu gluma, butoiaşule! Am spus „butoiaşule". Da. Aşa-ţi zic toţi subalternii. Dacă te deranjează, mai slăbeşte cincizeci-şaizeci de kile. Degeaba te răţoieşti la mine, că mîine tot îţi prezint demisia. Pa! *(Închide.)*

RODICA *(înnebunită):* Ce-ai făcut, Erasm? Te-ai nenorocit! O să rămînem pe drumuri...

ERASM: Tăcere! O personalitate nu se poate umili în faţa unui... unui... *(Formează din nou numărul.)* Şi să-ţi pui dinţii, butoiaşule, că semeni cu ţeasta din filmul „Hamlet". *(Închide.)*

RODICA *(palidă, pierdută):* Chiar vrei să-ţi dai demisia?

ERASM: De două ori nu repet, deşi repetiţia este maternitate studiorum.

RODICA *(cu disperare):* Şi ce-ai să faci?

ERASM: Avem salariul tău, ne-ajunge. Decît să fac referate mediocre, mai bine îmi cultiv personalitatea proprie... *(Formează un număr la telefon.)* Alo, Viorica? Bonsoar. Aici, Erasm. Poftim? Erasm Vasiliu, dragă, colegul tău. Ei, se-întîmplă. Da, e ora cam înaintată, dar mă gîndeam că n-ar strica să te invit mîine la un film. Iau eu bilete. Nu, nu sînt beat. Nici n-am divorţat. Dar am hotărît să nu mai fiu şters. Şters! Da. Adică mediocru. Hai, culcă-te, că mîine vedem un film de superproducţie sau de coproducţie. Depinde unde găsesc bilete. Sărut mîinile. *(Închide.)*

RODICA *(a ascultat cu sufletul la gură):* Erasm, tu vrei să mă trădezi! Vrei să mă-nşeli, Erasm. Cu Viorica!

ERASM *(calm):* De ce te impacientezi, dragă? E vorba de un film, atîta tot. Pentru început. Nu cumva ai vrea să rămîn o fantomă sau o fantoşă? Să profităm de tinereţe. Madame de Pompadour la vîrsta mea avea paisprezece amanţi. Ce, parcă tu nu ştii?! Doar ai înfulecat în cinci nopţi toată colecţia de „Femei celebre"...

RODICA *(strigă):* Nu, aşa nu mai merge! Eu dau divorţ. Plec. Te părăsesc, Erasm. *(Plînge.)* Chiar acuma plec! Adio pentru totdeauna! *(Dar nu se mişcă.)* Ţi-am spus adio pentru totdeauna, Erasm.

ERASM *(de un calm îngeresc):* Şi ce vrei să fac? Nu mă pricep să repar încuietorile de la geamantan. Şi chiar dacă m-aş pricepe, nu m-aş coborî pînă acolo încît să repar nişte încuietori de la geamantan.

RODICA *(paroxism):* Dar eu plec, Erasm, te părăsesc definitiv. Dau divorţ. N-ai să mă mai vezi niciodată. Ai să regreţi. Ai să-ţi muşti degetele! Te

părăsesc. Plec. Eu îmi părăsesc domiciliul conjugal, Erasm... *(Dar nu se mişcă.)*

ERASM *(deloc înduioşat)*: Dacă te-ntorci la maică-ta, să nu uiţi să... Adică, lasă că-i spun eu. *(Formează un număr.)* Alo, mamă-soacră. Eu, Erasm. Nu, nimic grav. Voiam să-ţi aduc aminte să-mi dai ăia două mii de lei pe care ţi i-am împrumutat acum trei ani şi pe care ziceai că mi-i înapoiezi într-o săptămînă. Ce m-a apucat? Nimic. Dar ce, la ora asta banii nu-s tot ai mei? Suferi de inimă? La vîrsta dumitale? Păi, parcă spuneai că eşti tînără... Rodica? Vrea să divorţeze. Poftim? De ce nu? Dacă vrea... Eu respect personalitatea altora, aşa cum cer să se respecte şi personalitatea mea. Hai, lasă morala, şi pregăteşte banii ăia. La revedere şi vezi că nu se mai poartă toc cui. *(Închide.)*

RODICA *(zdrobită)*: Cu mama mea! Ai jignit-o! Ticălosule! Patricidule! Mi-ai călcat în picioare sufletul de nevastă şi de fiică!

ERASM *(ca şi cum ar fi vorba de un „călcat pe picior" în tramvai)*: Pardon. Fără să vreau... *(Formează din nou numărul.)* Mamă-soacră, tocmai mă-ntrebam că dacă divorţează fiica dumitale, unde ai să-ţi mai exersezi talentul de a băga intrigi... Ai să rămîi şomeră! Somn uşor! *(Închide.)*

RODICA: Erasm, te implor, termină cu telefoanele astea! Eu mor aici, pe loc.

ERASM *(imperturbabil)*: Parcă spuneai că pleci...

RODICA *(plîngînd)*: Ca să mor în străini, fără familie, fără nimeni lîngă mine, fără un suflet cald? Ca cele două orfeline? Cît de crud eşti!

ERASM: Crud? Dimpotrivă. M-am copt. Mi-a venit mintea la cap. Mens sana, cum spune poetul. Ce mai aştepţi? Valiza?

RODICA: Dar eu nu vreau să plec, Erasm. Nu mă alunga! *(Cade în genunchi în faţa lui.)* Te rog, Erasm, nu goni o biată femeie în plină noapte şi în necunoscut... Fie-ţi milă!

ERASM: Ridică-te şi nu te mai umili în faţa unui bărbat.

RODICA *(se ridică plîngînd)*: Iartă-mă, Erasm! Fac tot ce-mi porunceşti tu. Tu eşti părintele meu.

ERASM: Nu-mi convine funcţia.

RODICA: Atunci, soţul meu drag şi bun.

ERASM: Bun?! Buni sînt numai oamenii mediocri, lipsiţi de personalitate, fantoşele. *(Grav.)* Eu nu pot fi bun!

RODICA: Te iubesc aşa cum eşti.

ERASM: Ca într-o melodie de muzică uşoară? Pentru nimic în lume. Pînă acum de ce nu m-ai iubit aşa cum am fost?

RODICA: Am greşit, Erasm, iartă-mă. Credeam că...

ERASM *(jocul pisicii cu şoarecele)*: Acum mă iubeşti mai mult, nu-i aşa?

RODICA: Aş fi preferat...

ERASM *(urlă)*: Ce?

RODICA *(mică)*: Să fi rămas cum ai fost...

ERASM *(clocotind)*: Mediocru?

RODICA *(din ce în ce mai mică)*: Da... Adică...

ERASM *(din ce în ce mai mare)*: Şters?

RODICA: Da. De fapt...

ERASM: Fără pic de personalitate?

RODICA: Da. În definitiv...

ERASM: Fantomă?

RODICA: Ei, şi tu...

ERASM: Dar ştii care-i situaţia? Tristă, cum spune poetul. Nu mai pot să fiu ca înainte... Am gustat din fructul oprit şi simt că nu pot să fiu decît mare, ieşit din comun, genial! Ce mă fac?

RODICA: Încearcă, Erasm, străduieşte-te...

ERASM: Imposibil. Strigă personalitatea în mine. Am alunecat pe panta originalităţii şi nu mă mai pot frîna.

RODICA: Poate dacă dormi puţin... ai să te refaci.

ERASM (*sare ca muşcat*): Cuum? Doar am făgăduit! Eu îmi ţin cuvîntul. Am făgăduit să mă transform radical, să am insomnie, să devin cineva...

RODICA: Te dezleg de făgăduială, numai redă-mi liniştea conjugală.

ERASM: Să mă-ntorc la stadiul de obiect neînsufleţit?

RODICA: Orişicum ai fi, Erasme, am să te iubesc ca-n basme.

ERASM: Ce-i cu tine, Rodica? Vorbeşti în rime? (*O scutură.*)

RODICA (*se trezeşte ca din transă*): Ah, ce obosită sînt! Era să adorm aici... Erasm, nu mai vreau să ai personalitate, originalitate, nu vreau să mai fii cineva, vreau să fii tu însuţi, aşa cum ai fost întotdeauna, nu vreau să mai ai insomnie, vreau să dormi şi tu, şi (*cască*) eu...

ERASM: Bine, dar somnul raţiunii?...

RODICA: Ştiu. Naşte pui vii...

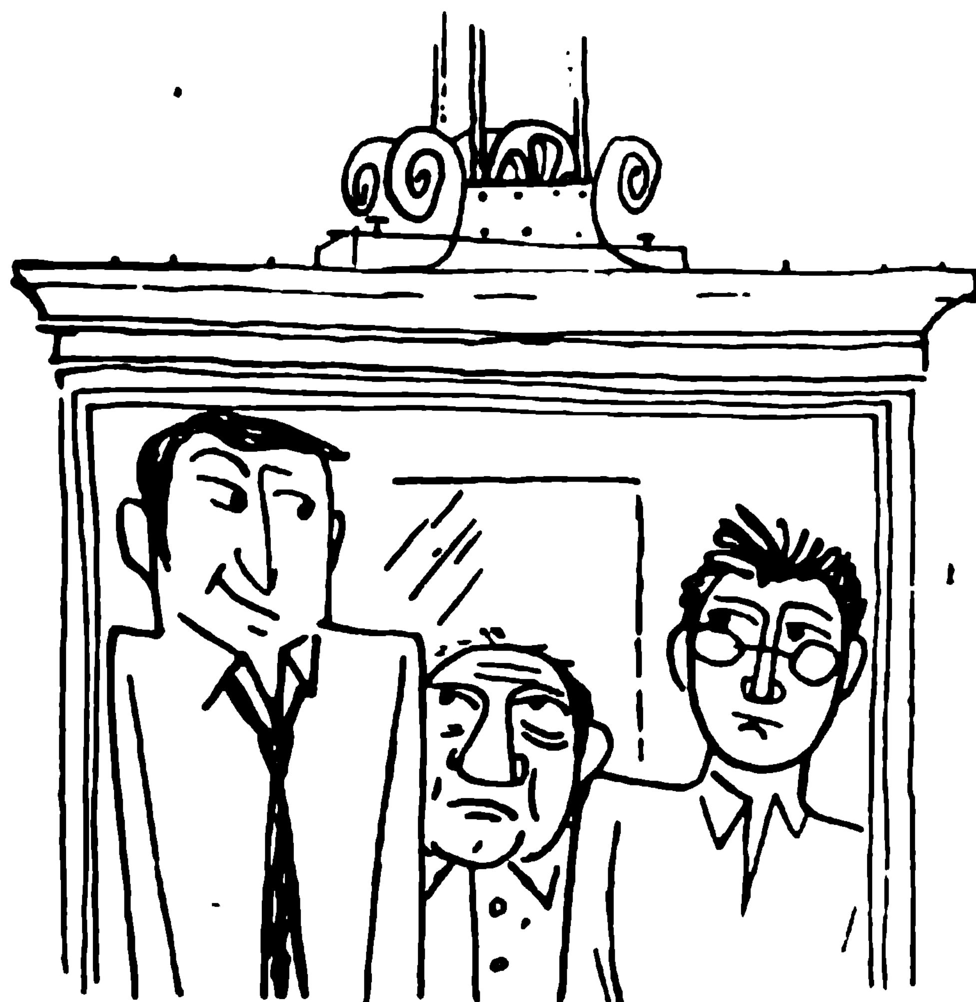
ERASM (*tare*): Nu, Rodica. (*Cu un fel de răguşeală a epuizării.*) NAŞTE MONŞTRI!

Cortina

Liftul

Acțiunea se petrece într-un lift oprit între etaje.

LUNGANUL (*către Miop*) : Cît mai e ceasul, domnule ?
MIOPUL : Fără opt minute.
LUNGANUL : Formidabil ! Stăm aici între etaje de patru minute. Şi mă grăbesc îngrozitor !
MIOPUL : Şi eu mă grăbesc.
LUNGANUL : Tot îngrozitor ?
MIOPUL : Nu chiar. Am treabă.
LUNGANUL : Mi-am dat seama. Prea ești calm. Eu la fix trebuia să fiu sus.
MIOPUL : Şi eu. Ce să-i faci ? !
LUNGANUL : Îți convine. (*Imită.*) „Ce să-i faci ?" Pesemne că nu te grăbeşti...
MIOPUL : Ți-am spus că mă grăbesc.
LUNGANUL : Dar nu îngrozitor.
MIOPUL : Mă grăbesc, pur şi simplu.
LUNGANUL : Eşti fantastic ! Cum naiba poți să fii dumneata atît de calm ? Mai apasă o dată pe butonul ăla. (*Miopul apasă.*) Nimic, aşa-i ?
MIOPUL : Nimic.
LUNGANUL : Apasă şi pe ălălalt. (*Miopul apasă, se aude o sonerie.*) Poate că aude mecanicul. (*Pauză.*) Ți-ai găsit ! O fi la o țuică... Te pomenești că rămînem în liftul ăsta pînă mîine dimineața. Ce porcărie ! Tocmai acuma şi-a găsit să rămînă între etaje !
MIOPUL : O să se rezolve pînă la urmă.
LUNGANUL (*enervat*) : Vorbeşti prostii, domnule. Cine dracu să rezolve ? (*Adresîndu-se Grasului.*) Ce părere ai ? (*Arată spre Miop.*) Se vede că nu-i grăbit... Mai ştii, poate că-l şi amuză ideea să rămînă toată noaptea în lift. (*Îl priveşte deodată suspicios pe Gras.*) Dar dumneata de ce taci ? Nu te grăbeşti ?
GRASUL : Ba da, cum să nu. Sper să ajung la timp.
LUNGANUL (*dispreț*) : Speri ! Mă faci să rîd, domnule. Speri ! Dar ce, în situația asta e vorba să speri sau să nu speri ? Trebuie să fiu sus la fix. (*Bate furios în uşă.*) Cît mai e ceasul ?
MIOPUL : Fără şase.
LUNGANUL : Fără şase ? Extraordinar ! *Aici* ne petrecem noaptea. Ce mizerie ! Ce mizerie ! (*Măsurîndu-l cu atenție pe Gras.*) Cîte kilograme ai dumneata ?
GRASUL (*jenat*) : O sută două.
LUNGANUL : Cîîît ?
MIOPUL : Ți-a spus omul o dată. De ce mai insişti ?
LUNGANUL (*se gîndeşte cîteva secunde, apoi izbucneşte*) : Acum e clar !
MIOPUL : Ce e clar ?
LUNGANUL (*privindu-l insistent pe Gras*) : E clar.
GRASUL (*neliniştit*) : Ce e clar ?
LUNGANUL : E clar de ce ne-am oprit între etaje. Kilogramele dumnealui.
MIOPUL : Să fim serioşi.
LUNGANUL : Să fim serioşi ? Ia citeşte dumneata ce scrie pe tăblița aia.
MIOPUL (*citeşte*) : „Maximum 3 persoane".
LUNGANUL (*triumfător*) : Ei ?
MIOPUL : Ce „ei" ?
LUNGANUL : Nu te-ai lămurit ? Am supraîncărcat liftul. Puteam să ne şi prăbuşim. De altfel, nici nu-i prea tîrziu.
MIOPUL : Ce ?
LUNGANUL : Să ne prăbuşim.
MIOPUL : Vezi-ți de treabă. Eu am 54 de kilograme, iar dumneata cred că n-ai mai mult de 60.
LUNGANUL : 62.
MIOPUL : E-n regulă.
LUNGANUL : Ce e-n regulă ?
MIOPUL : Toți trei n-avem mai mult de 220 de kilograme.
LUNGANUL : Şi ce-i cu asta ?
MIOPUL : Puterea de tracțiune a liftului e calculată pentru ceva mai mult. Cam 225—230 de kilograme.
LUNGANUL : Mde ! Şi dacă nu-i calculată bine ? Şi dacă liftul e uzat ?
MIOPUL : Trebuia să nu te urci.
LUNGANUL (*arătînd spre Gras*): *El* trebuia să nu se urce ! Dacă e gras, să meargă pe scări.
MIOPUL : Dînsul s-a urcat primul. Dumneata ai venit ultimul. După ce închisesem uşa.
LUNGANUL : Eu mă grăbesc.
MIOPUL : *Toți* ne grăbim.
LUNGANUL : Eu trebuie să fiu sus la fix. Cît e ceasul ?
MIOPUL : Fără trei minute. Toți trei trebuie să fim sus la fix.
LUNGANUL (*agitîndu-se*) : Nemaipomenit ! Gata, aici rămînem ! Domnule, de ce eşti atît de gras ?

GRASUL (*stingherit*) : Hipofiza...
LUNGANUL : Ce-i aia hipofiza ?
MIOPUL : O glandă.
LUNGANUL : Şi de ce nu munceşti, ca să mai dai jos... ?
GRASUL (*modest*) : Muncesc.
LUNGANUL : Dacă urcai pe scări, mai slăbeai puţin.
GRASUL : Sufăr de inimă.
LUNGANUL : Uite că din cauza dumitale stăm aici cine ştie pînă cînd. (*Bate disperat cu pumnii în uşă.*) Hei ! Alo ! Nu-i nimeni ? Am rămas între etaje ! (*Scîrbit.*) Aiurea ! Nu ne aude nimeni... Ce situaţie stupidă ! (*Se întoarce spre Gras.*) Domnule, cînd te văd, mă mănîncă palmele.
GRASUL (*scuzîndu-se*) : Dar n-am făcut nimic...
LUNGANUL : N-ai făcut nimic !... Eşti gras, asta-i.
MIOPUL : Şi ce-i dacă e gras ?
LUNGANUL : E anormal. Şi mie, anormalii nu-mi plac, din principiu.
MIOPUL : Dumneata ai principii ?
LUNGANUL (*concesiv*) : Poftim : din instinct. Dar să ştii că am principii.
MIOPUL : De pildă, principiul grasofobiei.
LUNGANUL : Nu înţeleg.
MIOPUL : Adică nu poţi să-i suferi pe oamenii graşi.
LUNGANUL (*bucuros*) : Exact. De unde ştii ? Într-adevăr, nu pot să-i sufăr. Cînd văd un gras — să mă scuze dumnealui — mi se face greaţă, mi se întorc măruntaiele pe dos. Din cauza lor, nu te mai poţi urca într-un tramvai, nu mai ai loc în tren, la cinematograf, în parcuri, pe stadioane, în lift... Poftim, acuma s-a stricat şi liftul din cauza graşilor. Şi mai sînt şi impertinenţi !
GRASUL (*se face mic*) : Domnule, dar eu n-am spus nimic. Te rog să mă ierţi dacă...
LUNGANUL : Sigur că n-ai spus nimic. Asta mai lipsea, după ce ai adus liftul în halul ăsta ! Mă miră că nu ţi-e ruşine obrazului.
MIOPUL : De ce să-i fie ruşine ?
LUNGANUL : Cum de ce ? În primul rînd, fiindcă-i gras. Cînd ai 200 de kile, nu te bagi în sufletul oamenilor.
GRASUL (*pierit*) : O sută două.
LUNGANUL : Rahat. Întotdeauna furaţi la cîntar ca să păreţi mai slabi. Vă cunosc eu. (*Urlă.*) Ţine-ţi burta mai încolo, că mă striveşti !
GRASUL (*care se află la o distanţă destul de mare de Lungan, se retrage în colţul său, lipindu-se de peretele liftului*) : Scuzaţi !
LUNGANUL : Din liftul ăsta mizerabil o să ieşim tocmai mîine dimineaţă (*Grasului.*) Ce te înghesui, mă, în perete ? Vrei să cădem ? ! (*Grasul se retrage.*)
MIOPUL : Ce tot ai cu el ?
LUNGANUL : N-am nimic cu el. (*Zîmbind.*) În fond, suferim toţi trei. Numai că trebuia să fiu la fix sus. Şi blestematul ăsta de lift s-a oprit între etaje ca un catîr.

GRASUL (*a prins puțin curaj*) : Bine zis, ca un catîr.
LUNGANUL (*meditează o clipă, apoi izbucnește*) : Faci ironii, da ? Cu *mine* faci tu ironii, umflatule ! (*Strînge pumnii.*) Mă, dacă mai scuipi o singură ironie la adresa mea, te dezumflu ca pe un balon, te fac slănină afumată ! Porcule !
GRASUL (*în panică, Miopului*) : Domnule, ești martor, n-am făcut nici o ironie. Să mă trăsnească dacă...
MIOPUL : Într-adevăr, n-ai făcut nici o ironie. Dumnealui e cam prost dispus, ca să mă exprim mai politicos.
LUNGANUL : Pune-te și dumneata în situația mea.
MIOPUL : Sînt.
LUNGANUL : Închipuie-ți, la fix trebuia să fiu sus. Cît e ceasul ?
MIOPUL : Fără un minut.
LUNGANUL : Fără un minut ? Dezastru! Nu mai ajung sus la fix. O, de ce există pe lume oameni (*se uită spre Gras*) care îi împiedică pe alții să trăiască ? ! (*Aproape plîngînd.*) Liftul ăsta m-a nenorocit ! Dacă nu-l supraîncărcam, nu se oprea între etaje. Ar trebui să se facă o lege care să interzică grașilor accesul în lifturi, în localurile publice, în tramvaie și autobuze. Nu că aș avea ceva cu dumnealui, dar speța asta e o calamitate. *(Miopului, în mod special.*) Acum cîteva zile, în tramvai, mă calcă un bivol de ăsta de vreo două-trei sute de kile pe picior. Credeam că văd stele verzi. Gîndește-te, domnule, trei sute de kilograme pe un biet picior ! Ei, ce crezi ? Mi-a sărit țandăra și i-am băgat un pumn în burtă, că era, tîmpitul, să crape de apoplexie. (*Grasului*). Ce te uiți așa ? Nu-ți convine ? Degeaba ! Pe mine n-ai să mă înfuleci ! Mai bine uite-te la tine, cum se cunoaște că te tragi din maimuță.
MIOPUL : După ce se cunoaște ?
LUNGANUL : După grăsime, domnule. E gras ca un porc.
MIOPUL : Logica dumitale e suspect de șubredă.
LUNGANUL : Logica ? De logică îți arde dumitale ? Eu la fix trebuie să fiu sus. Și uite că în loc să fiu sus la fix, stau agățat între etaje. Unde-i logica aici ? Ei, unde-i logica ? Dacă ar fi să mă conduc după logică, ar trebui să-l iau pe grasul ăsta și să-l arunc afară din lift. Asta, da, logică ! *(Febril.)* Cît mai e ceasul ?
MIOPUL : Fix.
LUNGANUL (*distrus*) : Gata ! S-a sfîrșit ! La fix trebuia să fiu sus... (*Cu ură, Grasului.*) Numai din cauza ta, Gra-su-le ! Numai tu ești de vină ! Numai voi, grașii, sînteți de vină ! Trebuie să fiți dați afară din toate lifturile. Sînteți un pericol pentru umanitate, grașilor ! Ah, dacă ar fi după mine, te-aș strînge de gît aici, pe loc, ca să scap lumea de un gras... Te-aș ucide cu mîinile mele. Toți grașii trebuie uciși, uciși, uciși !...
MIOPUL (*măsurîndu-l pe Lungan de aproape, după ce și-a ridicat ochelarii pe frunte*) : LUNGANULE !

Cortina

Dispariția

Scenă radiofonică

CĂLĂTORUL 1 : Am impresia că și dumneata mergi în aceeași direcție...
CĂLĂTORUL 2 : Da.
CĂLĂTORUL 1 : Știi unde duce drumul ăsta ?
CĂLĂTORUL 2 : Firește. Altfel nu porneam.
CĂLĂTORUL 1 : Și ai de gînd să mergi chiar pînă la capăt ?
CĂLĂTORUL 2 : Te cred.
CĂLĂTORUL 1 : Mda. Speri să treacă vreo mașină ? Pe-aici nu prea trec mașini. Nici căruțe.
CĂLĂTORUL 2 : Știu.
CĂLĂTORUL 1 : Cu groaza asta de bagaje vrei să faci tot drumul pe jos ?
CĂLĂTORUL 2 : Mi-am luat cîteva lucruri trebuincioase.
CĂLĂTORUL 1 : Mă rog, mă rog. Treaba dumitale. Nu mă amestec. Eu, după cum vezi, sînt mai lejer. Deși, pentru mine, drumul ăsta e un fleac. Am condiție fizică.
CĂLĂTORUL 2 : Da. Ești voinic.
CĂLĂTORUL 1 (*după o pauză*) : N-aș vrea să te jignesc... Cum s-ar spune,

sîntem doar tovarăşi de drum... Dar. aşa pirpiriu cum te văd... Mă rog, nu-mi place să mă amestec în viaţa altora... Faci cum crezi. N-ai o alură atletică.

CĂLĂTORUL 2: N-am.

CĂLĂTORUL 1: E de mers, nu glumă.

CĂLĂTORUL 2: Te văd foarte îngrijorat de soarta mea.

CĂLĂTORUL 1: N-am vrut să te jignesc. De altfel, nici nu te cunosc. Te văd pentru prima oară. (*Pauză.*) Află că nu ţii bine rucsacul. La un moment dat, au să te jeneze curelele. Au să-ţi intre în carne. Te previn cu totul dezinteresat.

CĂLĂTORUL 2: Mulţumesc.

CĂLĂTORUL 1: Dumneata cunoşti bine drumul ăsta?

CĂLĂTORUL 2: N-am mai fost niciodată pe aici.

CĂLĂTORUL 1: Nici eu. Dar pot să spun că-l cunosc ca-n palmă.

CĂLĂTORUL 2: După vre-o hartă, ceva?

CĂLĂTORUL 1: A, nu. Am eu, aşa, o intuiţie a drumurilor. Nu ştiu cum să-ţi explic... Un fel de conştiinţă interioară a geografiei. Nu, nu-i vorba de ştiinţă. Eram slab la geografie, în şcoală. Cum să te fac să pricepi? Dumneata ai fost vreodată la Buenos Aires?

CĂLĂTORUL 2: Nu.

CĂLĂTORUL 1: Nici eu. Dar ştiu cum arată. Dacă m-aş duce acolo, m-aş descurca tot atît de bine ca în oraşul meu natal. Şi nu numai la Buenos Aires. Şi la Addis Abeba. Sau la Port Said. Sau la Alma Ata. Nu mai vorbesc de New York sau de San Francisco. (*Ride.*) Ai observat? Am o slăbiciune pentru oraşele cu denumiri formate din două cuvinte. Înţelegi ce vreau să spun.

CĂLĂTORUL 2: Nu prea.

CĂLĂTORUL 1: Nu-ţi reproşez. E şi foarte greu să înţelegi un proces complicat, care se petrece undeva, în subconştientul altcuiva. În sfîrşit... (*Pauză. Cei doi merg în tăcere.*) Dacă mergi crispat, ai să oboseşti repede.

CĂLĂTORUL 2: Nu merg crispat.

CĂLĂTORUL 1: Aşa mi s-a părut. În orice caz, să ştii de la mine că numai mersul lejer este neobositor.

CĂLĂTORUL 2: Tot ce se poate.

CĂLĂTORUL 1: Cu pantofii ăştia nu ajungi departe. Trebuia să-ţi pui ghete de baschet. Sau pantofi de tenis. În fond, şi ăsta e un fel de sport.

CĂLĂTORUL 2: Dumneata mergi ca turist?

CĂLĂTORUL 1: Nu, nu. M-ai înţeles greşit. Merg cu un scop. Bine determinat. Dar, după părerea mea, scopul nu scuză mijloacele. Vreau să ajung la capăt în stare bună, cum s-ar zice.

CĂLĂTORUL 2: Şi eu vreau acelaşi lucru.

CĂLĂTORUL 1: Nu se cunoaşte. N-ai ritmicitate în marş. Ai şi început să gîfîi. Uite, dacă vrei să te cruţi, ia-te după pasul meu. Fii atent: un-doi, un-doi. Păi ce faci, domnule? Îmi răcesc gura degeaba? Şi-aşa e destul praf pe drumul ăsta. Vrei să-l înghit eu pe tot?!

CĂLĂTORUL 2: Nu te supăra. Eu merg în ritmul meu. Sînt ceva mai greoi. Dumneata execuţi un pas gimnastic. Foarte elegant, foarte spectaculos... dar... nu mi se potriveşte.

CĂLĂTORUL 1 (*ironic*) : Mulţumesc pentru aprecieri. (*Oftează*). Degeaba încearcă omul să te înveţe cîte ceva...

CĂLĂTORUL 2 : În definitiv, de ce să ne certăm ? Eu nu îndrăznesc să-ţi dau dumitale lecţii.

CĂLĂTORUL 1 (*sarcastic*) : Asta ar fi chiar bună ! *Dumneata* să-mi dai *mie* lecţii ! Eu ştiu *să merg*, domnule. Uite: bat pasul ferm, apăsat, viguros. Talpa aderă perfect la teren. Paşii sînt egali, precişi, matematici. Greutatea corpului cade deopotrivă pe ambele picioare. Nu gîfii, nu ezit, nu mă poticnesc.

CĂLĂTORUL 2 : Sînt convins. De altfel, ai şi multă prestanţă în mers.

CĂLĂTORUL 1 : Te rog, fără ironii.

CĂLĂTORUL 2 (*sincer*) : Nici nu m-am gîndit să fac ironii. Sînt absolut sincer.

CĂLĂTORUL 1 (*uşor plictisit*) : Cred că n-ai să te consideri ofensat dacă am să încerc să merg în stilul meu... mai spectaculos, cum îi zici dumneata. La urma urmei, drumul e cît se poate de practicabil şi aş vrea să şi profit niţel să-mi pun în mişcare muşchii, sîngele, respiraţia. Nu te superi, nu ?

CĂLĂTORUL 2 : Nu.

CĂLĂTORUL 1 : Atunci o iau înainte. Sper să ne mai întîlnim. La revedere. (*De departe.*) Şi mai gîndeşte-te la ce ţi-am spus !

CĂLĂTORUL 2 (*singur*) : Ciudat om ! Are o condiţie fizică excelentă, e foarte sigur pe sine şi totuşi ţine să facă demonstraţii gratuite. (*Pauză. Merge.*) Dar cu rucsacul cam are dreptate. E destul de greu pentru un drum lung... (*Icneşte, aranjîndu-şi rucsacul.*) Şi ce căldură ! A ajuns departe... nu se mai vede... (*Pauză. Merge. Deodată strigă.*) Hei, domnule, ce-i cu dumneata ? S-a întîmplat ceva ?

CĂLĂTORUL 1 (*de la oarecare distanţă*): Un mic accident. (*Mai aproape.*) Nu ştiu de unde naiba o fi răsărit copacul ăsta tocmai de-a curmezişul drumului. Pesemne că a fost furtună azi noapte. M-am împiedicat şi mi s-a rupt cămaşa. Drept în faţă. Uite şi dumneata.

CĂLĂTORUL 2 : Da. Neplăcută treabă !

CĂLĂTORUL 1 : Neplăcută, zici ? Mizerabilă ! Ăsta nu e drum. E cursă cu obstacole. Te-am prevenit. Ce ai în rucsac ?

CĂLĂTORUL 2 : Nişte schimburi... mîncare... cîteva cărţi.

CĂLĂTORUL 1 (*rîde*) : Cărţi, la drum ! Eşti formidabil, domnule ! Doar n-ai să citeşti din mers.

CĂLĂTORUL 2 : Bineînţeles că nu. Pentru popasuri. Şi cînd ajung.

CĂLĂTORUL 1 : O cămaşă pentru mine n-ai ? Chiar dacă ai, o să-mi fie prea mică. Eu sînt, oricum, mai solid. Am să încerc totuşi. (*I se oferă cămaşa.*) Aşa. Mulţumesc. (*Încearcă s-o îmbrace.*) Dar ce-i asta ? Dumneata porţi cămăşi atît de mari ?

CĂLĂTORUL 2 : Nu. Îmi vine perfect.

CĂLĂTORUL 1 : Foarte straniu ! Atunci de ce mie mi-e prea mare ?

CĂLĂTORUL 2 : Nu pricep nici eu. Am senzaţia că te-ai făcut mai mic.

CĂLĂTORUL 1 (*rîde cu hohote*) : Ce prostie !

CĂLĂTORUL 2 : Domnule, să ştii că, în orice caz, nu mai eşti ca la început. Ceva s-a petrecut cu dumneata. Nu, nu. E limpede. Eşti mai mic. Te rog să mă ierţi, dar asta-i realitatea.

CĂLĂTORUL 1 : Faci sofistică, amice. Dacă dumneata ai halucinaţii, sau mai ştiu eu ce dracu, nu înseamnă că (*imită gros*) „asta-i realitatea !" Ia stai niţel ! Ai mîncat ceva pe drum în lipsa mea ?

CĂLĂTORUL 2 : Nimic.

CĂLĂTORUL 1 : Atunci de ce te-ai umflat aşa ?

CĂLĂTORUL 2 : Fugi de-aici ! Cum o să mă umflu ? Nu mă simt deloc umflat.

CĂLĂTORUL 1 : Totuşi, aşa e. Nu erai dumneata mai mic decît mine ?

CĂLĂTORUL 2 : Ba da. Tocmai mă miram şi eu că acum e invers.

CĂLĂTORUL 1 : Ce vrei să spui ?

CĂLĂTORUL 2 : Acum, dumneata eşti mai mic decît mine.

CĂLĂTORUL 1 : Fiindcă te-ai umflat fără măsură.

CĂLĂTORUL 2 : Dimpotrivă. Te-ai micşorat dumneata.

CĂLĂTORUL 1 : Eşti stupid, domnule. Iartă-mă că ţi-o spun de la obraz. Din punct de vedere logic, un om nu se poate micşora.

CĂLĂTORUL 2 : Asta aşa e.

CĂLĂTORUL 1 : Ei, vezi ?

CĂLĂTORUL 2 (*încurcat*) : Sigur... din punct de vedere logic...

CĂLĂTORUL 1 : În schimb, logica nu interzice umflarea unui om din diverse cauze. După cum umflarea unui om nu

contrazice logica.

CĂLĂTORUL 2: Da, însă...

CĂLĂTORUL 1: Asta e! Ia-ți cămașa înapoi, că mi-e prea mare. Și ia aminte că drumul ăsta nu-i o bagatelă. Ai văzut ce era să pățesc eu, care, cît de cît, am ceva experiență, ca să nu mai vorbesc de condiția fizică... Cu felul dumitale de a merge n-ai să ajungi la capăt în vecii vecilor. Te avertizez. (*Poruncitor.*) Și acum, la drum! (*Merg amîndoi în tăcere. Călătorul 2 gîfîie.*) Ai văzut cum gîfîi?! Dacă nu m-asculți, n-am ce-ți face!

CĂLĂTORUL 2: Domnule, dacă iar începi să mă dădăcești, să știi c-o iau înainte.

CĂLĂTORUL 1: Numai să poți. (*Rîde.*) Stai, domnule, ești nebun? Ia te uită cum merge. Hei! Ce faci? Alo! Stai mai încet! (*Zgomotul unei căderi.*) Na, că iar m-am împiedicat! De unde naiba a răsărit bolovanul ăsta?! Hei! Prietene!

CĂLĂTORUL 2 (*de departe*): Ce mai vrei?

CĂLĂTORUL 1 (*țipă*): M-am împiedicat. Întoarce-te puțin înapoi!

CĂLĂTORUL 2 (*s-a întors*): Iar ai căzut? (*Uluit.*) Domnule, dar de ce ești așa de mic? E nemaipomenit! Cum de te-ai micșorat în halul ăsta?

CĂLĂTORUL 1: Ești nebun! Mai bine ajută-mă să mă ridic. Hopa, sus. Dumnezeule! Ce s-a întîmplat cu dumneata? De ce ai crescut în halul ăsta?

CĂLĂTORUL 2: Eu?

CĂLĂTORUL 1: Dar cine, eu? Nu te vezi ce matahală ești? Cu dumneata nu-i lucru curat, pe cuvîntul meu.

CĂLĂTORUL 2: Să fim serioși. Eu am rămas exact cum am fost. Uite rucsacul ăsta.

CĂLĂTORUL 1: Ăla-i rucsac? E coșcogea cisternă.

CĂLĂTORUL 2: Nu vezi că înoți în propriile dumitale haine? Cum să nu te împiedici cu asemenea ghete în picioare! Parcă ai fi Charlot.

CĂLĂTORUL 1: Da, mi s-au întins. E drept. A plouat cumva?

CĂLĂTORUL 2: Da de unde! E senin. Te-ai micșorat. asta e!

CĂLĂTORUL 1: Iar intri în conflict cu logica. Un om nu se poate micșora, că nu-i gheață sau zahăr, să se topească. Dumneata ai crescut peste măsură. Poate că ești în perioada de creștere. Ți s-o fi schimbînd și vocea, te pomenești.

CĂLĂTORUL 2: Delirezi, iubitule. La vîrsta mea nu mai crește nimeni.

CĂLĂTORUL 1: Ei fi rămas în întîrziere. Mai bine aruncă bolovanul ăsta din drum că se poate împiedica și altcineva.

CĂLĂTORUL 2: Bolovan?! (*Rîde cu hohote.*) E o biată pietricică.

CĂLĂTORUL 1: Față de dimensiunile dumitale...

CĂLĂTORUL 2: Sînt de-a dreptul îngrijorat. Abia dacă-mi ajungi pînă la genunchi. Și vocea ți-a devenit mai subțirică...

CĂLĂTORUL 1: Lasă-te de glume. Și nu mai urla așa de tare.

CĂLĂTORUL 2: Nu urlu deloc. Vorbesc normal.

CĂLĂTORUL 1: Hai mai departe. Dar fii atent. Eu cunosc drumul și tot mă mai poticnesc. Fii atent la mine: un-doi, un-doi, un-doi! Ce Dumnezeu faci pași așa de mari? Ptiu! (*O nouă bufnitură.*) Iar m-am împiedicat de un copac.

CĂLĂTORUL 2 (*rîde homeric*): Ăsta-i chibritul cu care mi-am aprins cu țigara. Dacă știam că ai să te-mpiedici de el, nu-l aruncam în mijlocul drumului. Hai, ridică-te! Tii! Dar mic te-ai mai făcut! Mă uluiești! De cîte ori te împiedici de ceva, te micșorezi. Curioasă creatură trebuie să fii.

CĂLĂTORUL 1: Din punct de vedere logic, eu nu mă puteam micșora. Ca să nu mai spun de condiția fizică.

CĂLĂTORUL 2: Scutește-mă de logica dumitale și de condiția aia fizică! Uite că s-a schimbat condiția fizică. Ești mai mic decît palma mea. Pesemne că și logica se mai poate schimba...

CĂLĂTORUL 1: Niciodată! Nici una, nici alta! Să mergem mai departe. Dar ține seama de ce ți-am spus: pași egali, greutatea deopotrivă pe un picior și pe celălalt, respirația ritmică. Altminteri, obosești.

CĂLĂTORUL 2: Dacă-mi promiți să nu-mi mai ții predici, eu te duc în palmă. Că pînă la urmă ai să te-mpiedici și de un fir de praf. Hai, suie în palmă și taci din gură!

CĂLĂTORUL 1: Te poftesc să nu țipi la mine. Mai întîi învață să mergi! Au! Nu mă strînge așa!

CĂLĂTORUL 2: Ține-te bine de degetul cel mare. Așa. Să nu cazi. Nu te

mai plimba, domnule, prin palmă, că mă gidili.

CĂLĂTORUL 1 : Trebuie să-mi menţin condiţia fizică. Şi morală. Trebuie să ajung la capăt.

CĂLĂTORUL 2 : Cel puţin taci din gură.

CĂLĂTORUL 1 : Nu pot să tac. Trebuie să-mi menţin condiţia logică. Au! M-am impiedicat ! Ce-i asta ?

CĂLĂTORUL 2 : O linie din palmă. Se zice că-i linia minţii.

CĂLĂTORUL 1 (*din ce în ce mai îndepărtat, din ce în ce mai slab*) : Ajutor! Ajutor ! Simt că nu mai sînt ! Condiţia mea fizică ! Condiţia mea morală ! Condiţia mea logică ! Dispaaar !

CĂLĂTORUL 2 : Ce-i ? Ce s-a întîmplat ? Hei, dar unde eşti ? Te ţineam aici în palmă... Unde ai dispărut ? Unde-ai dispărut, domnule ? Ce întîmplare fantastică ! Şi eu care credeam că o să facem drumul împreună pînă la capăt ! MINCINOSULE !

Hoţii

Intuneric. O lanternă luminează pe rînd obiecte dintr-un cabinet de lucru. Purtătorul lanternei scotoceşte febril peste tot, deschide sertare, uşile bibliotecilor, răscoleşte printre hîrtiile de pe birou, printre cărţi etc. Comportare abilă de specialist în materie. Nu face zgomot. Dar... ghinion! Un obiect nevăzut care îi stătea în drum se răstoarnă, tulburînd violent liniştea. Hoţul încremeneşte. Stinge lanterna. Beznă. Nici o mişcare. Cîteva secunde de încordare. Se pare că zgomotul nu a fost auzit. Hoţul îşi reia îndeletnicirea. Se deschide încet o uşă.

LOCATARUL : Sus miinile ! (*Aprinde brusc lumina. Hoţul ridică mîinile. Locatarul, în pijama, ţine în mînă un pistol-jucărie, foarte asemănător cu un pistol autentic. De aceea — şi din pricina spaimei — Hoţul nu-şi dă seama.*)

HOŢUL : Domnule, eu...

LOCATARUL (*zîmbind rece*) : Lasă justificările ! N-ai să-mi spui că te afli aici fiindcă ai confundat locuinţa mea cu a dumitale, sau fiindcă ai vrut să-mi faci o surpriză plăcută — un cadou, flori, ceva... Dacă nu ţii mîinile sus, trag. Sînt în legitimă apărare. Te rog să nu faci nici o mişcare suspectă, că te curăţ pe loc. (*Il priveşte cu atenţie.*) Interesant specimen ! De mult visam să pun şi eu mîna pe un hoţ... Pe un hoţ autentic, evident.

HOŢUL (*nu ştie ce să facă cu lanterna pe care o mai ţine în mînă*) : Domnule, vă rog...

LOCATARUL (*tăios*): Nu mă rogi nimic. Doar n-ai vrea să te fac scăpat. Să te mai şi felicit, poate...

HOŢUL : Nu, domnule, am vrut să vă rog să... pun şi eu lanterna asta undeva. N-are nici un sens să o mai ţin în mînă.

LOCATARUL (*mirare indignată*) : Ia te uită ! Mă iei cu „sens", ai ? Avem vocabular ? ! Sîntem culţi, te pomeneşti...

HOŢUL (*cu modestie*) : A, nu... N-am intenţionat nicidecum să vă epatez. Îmi pare rău...

LOCATARUL (*din ce în ce mai mirat*): Cu mutra dumitale lombroziană... să mă e-pa-tezi ! Devii din ce în ce mai interesant.

HOŢUL : Vă rugasem ceva...

LOCATARUL : Pune-o şi dumneata pe bibliotecă, dar să nu faci nici o mişcare în plus, că... (*Hoţul pune lanterna pe bibliotecă şi lasă miinile în jos.*) Nu ! Mîinile sus !

HOŢUL (*ridică miinile*) : Să ştiţi că nu sînt înarmat.

LOCATARUL (*rîde*) : Îmi dai cuvîntul de onoare ?

HOŢUL (*n-a sesizat ironia*) : Pe cuvîntul meu de onoare.

LOCATARUL (*rîde cu hohote*) : Pe cuvîntul dumitale de onoare ! Ei, ce să mai discutăm ? ! Cu figura distinsă şi cu purtările alese ce vă caracterizează, cuvîntul de onoare e de-a dreptul o tautologie. Ce gafă ! Să pretind cuvîntul de onoare unui domn respectabil şi distins ! Vă rog, stimate domnule hoţ, să mă iertaţi... Mă simt profund vinovat pentru ofensa involuntară ce v-am adus-o.

HOŢUL (*calm*) : Vă iert. Pot să ţin mîinile mai lejer ?

LOCATARUL : Cît vă sînt de îndatorat, domnule ! M-ați iertat, deci ! Vă spun sincer, nu mă așteptam la atîta generozitate din partea unei persoane pe care am jignit-o, e drept, involuntar, dar oricum... Vă mulțumesc din suflet, respectabile domn.

HOȚUL (*idem*) : Dat fiind faptul că nu posed nici un fel de arme asupra mea — dacă vreți, puteți controla —, vă rugasem să-mi îngăduiți să nu mai țin brațele ridicate...

LOCATARUL (*bine dispus de propriul joc, dar cu un pic de teamă*) : Cu condiția să rămîneți pe loc și să nu schițați nici un gest, cît de cît periculos. Periculos pentru dumneavoastră, bineînțeles. V-ar putea costa chiar viața. Puteți coborî brațele și vă puteți așeza pe scaunul acela. (*Brutal.*) Dar, te previn : degetul meu arătător se află în permanență pe trăgaci, gata să sancționeze drastic orice mișcare necugetată...

HOȚUL (*se așază pe scaunul indicat și pune miinile pe genunchi*) : Constat că ați citit ceva romane polițiste...

LOCATARUL (*cam jenat*) : În tinerețe. Ca toată lumea... (*Își dă seama că a marșat.*) Mă bucură imens că ai început să faci și constatări. E foarte frumos din partea dumitale... În orice caz, am început să devenim mai familiari unul cu celălalt, fapt ce-mi produce o plăcere deosebită.

HOȚUL (*fără umbră de ironie*) : Plăcerea e de partea mea. Mă simt onorat să stau de vorbă cu dumneavoastră. Sînteți o somitate culturală și, chiar cu riscul de a primi un glonte trimis din greșeală, satisfacția acestei convorbiri este incomensurabilă pentru mine. Vă mărturisesc sincer că, în ciuda situației cu totul neplăcute în care mă aflu, posibilitatea de a sta de vorbă cu dumneavoastră merită toate ostenelile.

LOCATARUL (*măgulit și prudent*) : Sînt stupefiat, domnule hoț, că mă recunoști drept o somitate culturală. Nu știam că și în domeniul dumneavoastră de activitate cultura e atît de apreciată... Mă simt măgulit. Și, în același timp, mă întreb cu foarte mare seriozitate unde vrei să ajungi. Debutul discuției este cît se poate de bizar. Nu crezi ?

HOȚUL : Din punctul meu de vedere...

LOCATARUL : Aha, ai și punct de vedere ! Te pomenești că ești și deținătorul unui sistem filozofic personal... inedit...

HOȚUL : Am sesizat ironia dumneavoastră...

LOCATARUL : Nu mai spune ! Atît de subtil ești ?

HOȚUL (*continuă, fără să țină seama de întrerupere*) : ...dar nu consider că am dreptul să vă răspund. Îmi sînteți cu mult superior și...

LOCATARUL : Cum ai spus ? Superior ? *Eu* superior față de dumneata ? Domnule, iartă-mă, dar te înșeli profund... Poate că reprezint eu ceva în cultură, nu cine știe ce, dar dumneata ești totuși (*gest de înaltă apreciere*) un Hoț !

HOȚUL : N-aș vrea să fiu înțeles greșit...

LOCATARUL (*mimînd o gîndire profundă*) : Se poate... se poate... Aparențele înșeală uneori... Dumneata, în fond, ai venit aici ca să porți o discuție filozofică... sau... mă rog... să te adapi la

unul din izvoarele culturii... Şi ai preferat să intri noaptea — noaptea fiind mai propice activităţii intelectuale — şi, prin efracţie, probabil din originalitate... Iar eu, privind lucrurile superficial, te iau drept un... hoţ. Ah, judecata asta superficială a oamenilor de condiţie spirituală inferioară ! Te implor, domnule, să mă ierţi ! Sînt un infam.

HOŢUL : V-am lăsat să vorbiţi... nu v-am întrerupt...

LOCATARUL : Da, da, ai dreptate ! Am procedat cam nepoliticos, vorbind mai mult decît trebuie. Sînt gazdă... Am cam uitat unele îndatoriri mondene.

HOŢUL : Domnule, îmi dau seama că, orice aş spune, nu voi putea fi luat în serios. Din pricina...

LOCATARUL : Te înşeli. Eu te iau foarte în serios. Dovadă... (*Arată pistolul din mîna dreaptă.*)

HOŢUL : Fiindcă tot a venit vorba de obiectul acela din mîna dumneavoastră, ţin să vă aduc la cunoştinţă că şi fiul meu are unul la fel, cu care trage la ţintă... pe bază de beţişoare cu ventuză.

LOCATARUL (*aruncă furios pistolul*) : Atunci de ce ai ridicat mîinile şi de ce toată mascarada aia cu glonţul trimis din greşeală ?...

HOŢUL : Să vă spun sincer, la început am crezut că aveţi un pistol adevărat. Mă speriasem prea tare şi nu mi-am dat seama. Ulterior, cînd m-am liniştit, l-am privit cu mai multă atenţie... şi... în sfîrşit. Dar n-am vrut să vă supăr...

LOCATARUL : Îţi apreciez delicateţea. Să nu-ţi închipui însă că mă aflu la discreţia dumitale. Oricînd pot striga şi îmi vine ajutor.

HOŢUL : Întîmplător am aflat că familia dumneavoastră e plecată la munte şi că sînteţi singur în această vilă cu totul izolată...

LOCATARUL (*şi-a pierdut sîngele rece*): Te avertizez. Telefonul e lîngă mine, pe birou. Pot suna şi, în cîteva clipe...

HOŢUL : De ce vă enervaţi, domnule ? Gîndiţi-vă şi dumneavoastră : pînă să puneţi mîna pe telefon, pînă să vină tonul, pînă să formaţi numărul şi pînă să purtaţi cea mai scurtă convorbire posibilă, eu vă pot neutraliza de douăzeci de ori. Chiar fără arme...

LOCATARUL (*înspăimîntat, dar încercînd să intimideze*) : Cu alte cuvinte, mă ameninţi. Mă ameninţi cu moartea. Treaba asta o să tragă destul de greu în defavoarea dumitale... mai tîrziu, la anchetă...

HOŢUL : Vedeţi ? Din nou m-aţi înţeles greşit. Nimeni nu vă ameninţă, domnule, nimeni nu vrea să vă ucidă. Cu atît mai puţin eu, care n-am omorît în viaţa mea nici măcar o găină.

LOCATARUL (*nu prea dă crezare asigurărilor Hoţului*) : Atunci, de ce...

HOŢUL : Păi singur v-aţi creat iluzia unui atac din partea mea şi aţi trecut în revistă toate posibilităţile de salvare. Vă asigur însă că nu am nici cel mai mic gînd rău cu dumneavoastră.

LOCATARUL (*amar*) : Sînt convins. Ai venit să mă vezi.

HOŢUL : Nu. Am venit să fur.

LOCATARUL : Serios ? ! De necrezut. Un om atît de fin...

HOŢUL : Începeţi să vă repetaţi, domnule.

LOCATARUL : Sînt, dacă nu mă înşel, în casa mea (*apăsat*), domnule.

HOŢUL : Şi v-aţi pierdut şi umorul...

LOCATARUL : E pentru prima oară cînd aud, şi încă în casa mea, astfel de cuvinte despre mine.

HOŢUL : E, mi se pare, pentru prima oară cînd vă calcă un hoţ. N-am vrut să vă jignesc, în orice caz...

LOCATARUL (*exasperat*) : Domnule, să lăsăm schimbul ăsta de amabilităţi. Cît ai nevoie ?

HOŢUL (*sincer uimit*) : Ce anume ?

LOCATARUL : Asta-i bună ! Doar n-ai venit să-mi şterpeleşti cărţile sau manuscrisele. Te întreb de cîţi *bani* ai nevoie.

HOŢUL : O să rîdeţi, dar n-am venit să şterpelesc bani.

LOCATARUL : Dar ce ?

HOŢUL : Idei...

LOCATARUL (*în pragul demenţei*): Ce ?!

HOŢUL : Aţi auzit bine. Idei.

LOCATARUL (*îşi masează fruntea cu mîna*) : Fii bun, lasă-mă să-mi revin. (*Autoconvingere.*) Ceea ce se petrece cu mine nu-i adevărat, nu e realitate. În clipa asta eu visez. Iar dacă ştiu, dacă îmi dau seama că visez, înseamnă că pot să mă trezesc. Acum am să mă trezesc. Am să mă trezesc !

HOŢUL (*zîmbeşte*) : Nu visaţi, domnule. Vă garantez. E cea mai reală dintre realităţi.

LOCATARUL : Reală ? ! Dar cine a mai pomenit să-ţi intre un hoţ în casă şi să-ţi fure... idei ? ! Să lăsăm gluma !

HOȚUL *(scurt)* : Nici nu avem timp de glume. Am nevoie de nişte idei.

LOCATARUL : Pentru ce ?

HOȚUL : Sînt şi eu un intelectual. Trebuie să mă afirm.

LOCATARUL : Cu ideile mele ?

HOȚUL : În lipsă de altceva...

LOCATARUL : E necinstit.

HOȚUL : Ştiu. De aceea accept să fiu tratat ca un hoț de rînd.

LOCATARUL : Accepți !... N-ar fi mai onest să încerci să elaborezi singur nişte idei ?

HOȚUL : V-am cerut idei, nu păreri.

LOCATARUL : Îți ofer bani. Cît vrei. Am.

HOȚUL : Nu mă interesează. Cred că ați mai luat o dată cunoştință de acest lucru.

LOCATARUL : Altfel spus, vrei să mă jefuieşti de munca mea spirituală...

HOȚUL : Exact.

LOCATARUL : Mai gîndeşte-te, domnule. E totuşi...

HOȚUL : N-am timp.

LOCATARUL : Bine, dar... Ce idei aş putea să-ți ofer ?

HOȚUL : Ale dumneavoastră, desigur.

LOCATARUL : Şi dacă n-am ?

HOȚUL : Imposibil. Ați umplut revistele şi bibliotecile cu idei.

LOCATARUL *(trist)* : Asta a fost mai de mult. Acum însă...

HOȚUL : Cu neputință. Din ce trăiți ?

LOCATARUL : Nu te-nțeleg.

HOȚUL : Din ce trăiți *spiritualiceşte ?*

LOCATARUL : Din ideile mai vechi.

HOȚUL : Cum aşa ?

LOCATARUL : Le mai cîrpesc, le mai aranjez, le mai întorc pe dos...

HOȚUL *(scoate din buzunar o carte învelită în piele)* : Vrei să spui că asta...

LOCATARUL *(cu un zîmbet amar, scoate o carte identică din sertar)* : ...e asta, întoarsă pe dos. Dacă o citeai invers, îți dădeai seama.

HOȚUL *(răsfoieşte cîteva secunde cartea)* : Şi de ce, răspunde, de ce procedezi aşa ?

LOCATARUL : Doar n-ai vrea să afle lumea că nu mai am idei...

HOȚUL : E necinstit.

LOCATARUL : Dumneata vorbeşti de cinste ? Eu trăiesc din ideile *mele*, domnule !

HOȚUL : Nu... nu... Nu se poate. (*E adînc dezolat.*) Va să zică, îți furi propriile idei... (*Se ridică de pe scaun şi se îndreaptă abătut spre ieşire. Din uşă se întoarce.*) Va să zică... (*Cu dispreț copleşitor.*) HOȚULE !

Cortina

Ilustrația: MIHU VULCANESCU